

LIBRARY
 SEP 1 1982
 HISTORICAL SOCIETY
 STATE OF WISCONSIN
 Second
 class matter at the
 Post Office of Jama-
 ca, N. Y., under the
 Act of March 3, 1879.

LAISVĖ
 Weekly
 102-02 Liberty Ave.
 Ozone Park, N. Y. 11417
 Telephone: 641-6887
 Area Code 212

LAISVĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
 Savaitinis
 Jungtinėse Valstijose \$12.00
 Kanadoje \$15.00
 Kitur užsienyje \$15.00
 Pavienio egzemplioriaus kaina 25 centai
 PRICE 25 c.

NO. 35 ***** PENKTADIENIS, RUGPJŪCIO [AUGUST] 27, 1982 OZONE PARK, N. Y. 11417 ***** 71-IEJI METAI

KRISLAI

LDS Seimas
 "Laisvės" vėjus
 Vėl moteris kosmose
 "Laisvės" atostogos
 Ministras V. Zenkevičius
 IFVA MIZARIENĖ

Pradžiai savaitgalį Chicagoje įvykusiame Lietuvos Darbininkų Susivienijimo seime dalyvavo 45 delegatai ir nemažas skaičius svečių. Didžiama delegatų buvo Amerikoje gimusieji lietuviai. Seimo eiga buvo gyva, smagi—daug klausimų, daug aiškinimų, bet viskas geroje nuotaikoje.

Grižome sekmadienį jausdami atlikę gerą darbą.

Na, jau prasidės mūsų laikraščio "Laisvės" vėjus su rugsėjo 1 d. Prašome vadinamus pranešti mums, kurie apsimatė tą darbą vesti, kad galėtume iš syk visus užregistruoti. Aišku kviečiame kiekvieną skaitytoją įsijungti į vėjų gavimui naujų skaitytojų, paremimui laikraščio finansinai.

Stai antra moteris skrajoja erdvėje. Pirmoji buvo Tarybų Sąjungos Valentina Tereshkova 1963 metais, o dabar vėl tarybinė moteris Svetlana Savickaja, 34 metų amžiaus parašutistė, pilotas lėktuvu. Sojuzas T-7 pakilo rugpjūčio 20 d., kuriame apart S. Savickajos, komandoje yra Leonidas Popovas ir inžinierius Aleksandras Serebrovas.

Kaip jau buvo pranešta, po šios laidos "Laisvės" dar išleisime rugsėjo 3 d. laida, o po to laikraščio neišleisime per dvi savaites—rugsėjo 10 ir 17. Po rugsėjo 3-čios, sekamas laikraštis bus rugsėjo 24 d.

Tą dviejų savaitių pertrauką laisviečiai turėsime atostogas. Aš ta proga vyksiu į Lietuvą.

Praėjusią savaitę į New Yorką buvo atvykęs Lietuvos TSRS užsienio reikalų ministras Vytautas Zenkevičius dalyvauti Jungtinės Tautos specialioje sesijoje svarstyti Artimųjų Rytų klausimą.

Gaila, kad ministras tebuvo New York'e tik vieną savaitę ir turėjo skubėti namo į savo atsakingą pareigą.

Peking. — Kinijos spauda rašo, kad penki darbininkai, prieš keturias savaites norėję nukreipti lėktuvą į Taiwaną, teismo rasti kaltais ir sušaudyti. Jie liepos 25 d. norėjo pagrobti lėktuvą, skrendant viršum Šanhaus, bet keleiviai juos sulaukė. Lėktuvo igula gavo atžymėjimus ir atlyginimus pakėlimus už parodytą drąsą.

Buenos Aires. — Pereitą savaitę visą parą streikavo miesto autobusų ir traukinių tarnautojai, reikalaudami didesnių atlyginimų. Bet valdžia sako, kad nebus pakėlimų ligi ateinančio mėnesio. Transporto tarnautojai prašo, kad jiems pakeltų atlyginimus 137 proc., nes dėl infliacijos negali suvesti galo su galu.

KONGRESAS PATVIRTINO \$98.3 BILIJONŲ MOKESČIŲ ĮSTATYMĄ

Washington. — Pirmą Atstovų Rūmų 226 balsais prieš 207, o paskui ir Senatas 52 balsais prieš 47 patvirtino prez. Reagano mokesčių įstatymą. Netverdamas džiaugsmu, prezidentas pareiškė: "Tai buvo sunkus pasirinkimas daugeliui, ypač rinkimais metais, bet kai atėjo laikas, abiejų partijų didžiama pabalsavo už įstatymą, kurio mums reikia, kad mūsų ekonomija atsistotų ant kojų".

Įstatymas, kurį prezidentas vadina "mokesčių reforma", labiausiai palies tuos, kurie ligšiol nemokėdavo pajamų mokesčio nuo santuokų, investicijų, arbatpinigių ar kitų pajamų, ateinančių ne iš algų. Šių kategorijų mokesčio turės padengti apie 21 proc. visos \$98.3 bilijonų taksų sumos. Tik apie 6.5 proc. ateis iš mokesčių, uždribančių dideles al-

gas. Iš mokesčių už cigaretes, telefonus ir lėktuvų bilietus manoma surinkti apie 11 proc. Didžiama pakeitimų įsigalios nuo ateinančių metų sausio 1 d.

Iki 1985 m. galios 16 proc. mokesčių cigaretėms, telefonams 3 proc. pakeliamas iki 1986 m. Lėktuvų bilietams mokesčiai pakeliami 8 proc., o keleiviai, naudojantys tarptautiniais lėktuvais, dar turės mokėti po \$3 ekstra. Bendrai paėmus, ta "mokesčių reforma" muša ne į turtuolio, bet darbo žmogaus kišėnė. Ją parėmė ir buvęs prez. Ford, bet jai nepritaria varguomenė, kurios balso nepaklausa, tačiau visiškai nedidelė persvara balsavusių tiek Atstovų Rūmuose, tiek Senate rodo, kad buvo ir rimtų Kongreso narių, kurie netapo apžavėti prezidento kvietimu apsilankyti Baltuosiuose Rūmuose.

Reikalauja, kad Vakarai sustabdytų savo radijo transliacijas

Varšuva. — Spauda pranešė, kad Lenkijos užsienio reikalų ministerija pareiškė protestą JAV, Prancūzijos, Fed. Vokietijos ir Britanijos ambasadoms dėl užsienio radijo lenkų kalba transliacijų. Ministerija reikalauja, kad

būtų sustabdytos Radio Free Europe, Voice of America ir BBC transliacijos, nes jos remia pogrindžio grupių nelegalią veiklą, skelbia klaidingas informacijas ir prisideda prie įtempimo krašte didinimo.

Tuo pačiu metu vyriausybė užvedė bylą prieš aštuonis asmenis, kurių tarpe yra ir vienas dvasininkas, kaltindama juos už nelegalios organizacijos sukūrimą. Ta pogrindžio organizacija nužudė vieną policijos pareigūną ir planavo išlaisvinti internuotuosius Solidarnose vadus.

Numirė seniausias karalius

Karalius Sobhuza II
 Mbabane, Swaziland. — Pereitą šeštadienį čia numirė ilgiausiai pasaulyje karaliauęs monarchas, 83 m. Sobhuza II. Žinomas kaip Svazilendo Liūtas, karalius Sobhuza, sakoma, turėjęs arti šimto žmonių ir buvęs daugiau kaip 600 vaikų tėvu.

Jis buvo gimęs burų karo metu 1899 m., kada staigiai mirė jo tėvas Ngwane V. Sobhuza būdamas vos vienerių metų iš daugelio sūnų parinktas būti nauju karalium. Jis pats savarankiškai pradėjo valdyti 1921 m. ir buvo daugiau ceremoninis asmuo, o diktatūra įvedė netrukus po to, kai Svazilendas gavo nepriklausomybę iš britų.

Salis yra maždaug tokio didumo kaip New Jersey valstija ir turi per 600 tūkst. gyventojų. Krašte yra daug mineralinių turtų, jų tarpe geležies ir asbesto, kuriais domėjosi užsienio kapitalo atstovai.

Protestuoja Manilos darbininkai

Manila, Filipinai. — Daugiau kaip tūkstantis asmenų dalyvavo mitinge, kuriame protestavo prieš darbininkų unijos vadų areštus ir prez. Marcos policinius metodus.

Protestuotojų tarpe buvo daug jaunimo. Kalbėtojai reikalavo, kad būtų paleisti iš kalėjimo Felix Alberto Olalia ir Crispin Beltran. Jie buvo suimti pereiną savaitę, kaltinami juos ketinimu nuverstį valdžią. Kalbėtojai aiškino, jog tai yra grynas prasimanymas, nes darbininkai yra sabotažininkai, bet sabotažuota pati prez. Marcos vyriausybė savo korupcija ir policiniais metodais.

Antroji Tarybų Sąjungos kosmonautė

Svetlana Savickaja

Maskva. — Pereitą ketvirtadienį vienos savaitės eksperimentams į Sojuz-7 kosminę stotį erdvėlaiviu buvo paleista trijų asmenų igula, kurioje buvo antroji Tarybų Sąjungos kosmonautė, 34 m. amžiaus Svetlana Savickaja.

Kartu su ja yra kosmonautas laivo pilotas Leonidas Popovas ir skridimo inžinierius Aleksander Serebrov. Jie kartu su Sojuz-7 stoties kosmonautais Anatolijum Berezovju ir Valentinu Lebedevu atlieka jiems pavestus uždavinius.

Svetlana yra mokslinio tyrimo pareigoms, bet ji ir pati yra puiki lakūnė su ilgu patyrimu, skraidžiusi bent dvidešimčia įvairios rūšies lėktuvu ir atlikusi apie 500 parašiutinių nusileidimų. Jos tėvas yra Tarybų Sąjungos oro pajėgų maršalas Jevgeny Savicki, o jos vyras taip pat lakūnas, kaip ir ji.

Svetlana pasekė Valentinui Tereškovui pėdomis. Tereškova, pirmoji kosmonautė, tada 26 m. amžiaus, skrido su kosmonautais 1963 m. Šiomet dalyvaudama Jungtinių Tautų specialioje susitikimo konferencijoje, Tereškova spaudai pareiškė, kad "netrukus ir daugiau tarybinių moterų dalyvaus kosminiuose eksperimentuose". Nepraėjo nė pusės metų, ir kita jos sesė kosmonautė atsirado erdvėje.

Viena, Austrija. — Hofburg rūmuose įvyko Jungtinių Tautų antroji konferencija dėl kosminės erdvės tyrimo ir naudojimo taikingiems tikslams. Dalyvavo apie tūkstantis delegatų iš 117 pasaulio šalių. Konferencija atidarė Jungt. Tautų gen. sekretorius Perez de Cuellar.

Specialia telegrama sveikino Tarybų Sąjungos vadovas Leonidas Brežnevas ir pabrėžė, kad Tarybų Sąjunga kosmėkliai stoji už tai, kad kosminė erdvė būtų panaudota taikiam bendradarbiavimui ir kad beribėse kosmoso platybėse nebūtų jokių rūsijų ginklų.

Managua. — Energijos Ministras Emilio Rappaccioli pranešė, kad Tarybų Sąjunga padės Nikaragvai pastatyti dvi užtvakas, kurių dėka bus galima pagaminti elektros energijos tiek, kiek šaliai reikalinga.

Manoma, kad tos užtvankos Matagalpa ir Tuma upėse kainuosiančios apie \$765 milijonus.

PALESTINOS KOVOTOJAI NEPALAUŽTI IR ŽADA IZRAELIUI KERŠYTI

Beirut, Libanas. — Tuo tarpu, kai pirmieji Palestinos kovotojai išaloni pradėjo savo kelionę graikų laivu į Kipro uostą Larnaca, vienas jų vadų, Sadah Khalaf spaudai suteiktame interviu pareiškė, jog palestiniečiai pradės planingai keršyti Izraeliui.

Palestinos Vadavimo Organizacijos vadovas Yasir Arafat iš Vakarų Beiruto išvyksta su kitais savo kovotojais į Tuniziją. Jis yra pasakęs, kad ligi Palestina netaps laisva ir nepriklausoma, mūsų namai yra visur.

Jis sakė, kad jų keršto ranka pasieks Izraelį visur, o labiausiai Gazoje ir Vakariame Jordano krante. Pabrėždamas, jog patirtis Libane parodė, kad vienintelis kelias į laisvę esąs kovos kelias, jis žadėjo Izraelio premjerui Beginui užtaisyti tokią "pirtį", kad tam net plaukai atsistos.

Sadah Khalaf ir Palestinos Vadavimo organizacijos vadovas Yasir Arafat tvirtina, kad iš Beiruto jie išvyksta nė kiek nepalaužti, o kaip tik priešingai—laimėję politinę ir moralinę pergalę.

Ateinančių poros savaitų laikotarpyje Palestinos kovotojai išvyks iš Libano ir įsikurs arabų kraštuose. Pirmasis kovotojų transportas išvyko į Jordana, kur juos iškilmingai sutiko karalius Hussein. Kiti transportai vyks į Iraką, Tuniziją, Pietų Jemaną, Siriją, Sudaną ir Alžiriją.

Jų evakuavimą prižiūrės tarptautinė kariuomenė iš dviejų tūkstančių karių, kurių bus 800 prancūzų, 400 italų ir 800 JAV marinių. Pagal susitarimą, kurį pasiekė JAV emisaras Habib tarp Libano ir Izraelio, ta kariuomenė turės išvykti iš Libano tarp rugsėjo 21-26 d. Per tą laiką turėtų būti atsitraukus iš Libano ir Sirijos bei Izraelio kariuomenė.

Libanas, kuris nuo 1975-1976 metų neturėjo ramybės dėl sektinių kovų, šios savaitės pradžioje susilaukė naujo prezidento. Juo išrinktas 34 m. advokatas, dešiniųjų krikščionių milicijos vadas Bashir Gemayel. Jis surinko 57 balsus parlamente, bet jį boikotavo muzulmonai ir kairiojo sparno politiniai vadai, kurie dar norėjo rinkimus atidėti, ligi Izraelio kariuomenė išeis iš krašto.

Naujasis prezidentas per radiją pareiškė viltį, kad karas pasibaigęs ir taika bei politinis pastovumas sugrįš į Libaną.

Dabar, kai Palestinos kovotojai palieka Libaną, daug kur galvojama apie planus dėl tolimesnio Palestinos klausimo sprendimo. Jungtinių Tautų gen. sekretorius Javier Perez de Cuellar, viešėdamas Pekinge tuo metu, kai buvo pasiektas susitarimas dėl palestiniečių evaku-

cijos, pareiškė, kad šis susitarimas esantis pirmas žingsnis prie taikos Artimuosiuose Rytuose.

JAV prez. Reagan ir valstybės sekretorius Shultz taip pat turi planus.

Jungtinės Tautos savo specialiąją nepaprastą sesiją pereiną savaitę užbaigė, priimdamos keletą rezoliucijų, kurių svarbioji pasmerkė Izraelio invaziją ir indorsavo Palestinos nepriklausomybės reikalą.

Kryme Tarybų Sąjungos vadovas Leonidas Brežnevas, diskutuodamas Artimųjų Rytų klausimą su Mongolijos prezidentu Tsedenbal pareiškė, kad pastovi taika negali būti pasiekta separatistais susitarimais, ir arabų bei Palestinos tragedija yra logiška išvada iš tokio tipo, kaip "Camp David", susitarimų. Jis pabrėžė, jog tokiame klausime išspręsti reikalingas plataus masto susitarimas, užtikrinantis teises visoms tautomoms, esančioms Art. Rytuose.

Kaip kada bebūtų, bet šiuo metu Palestinos tremtinių padėtis yra visiškai beviltiška. Jungtinių Tautų komisaras Palestinos tremtinių reikalams, švedas Olof Rydbeck pranešė, kad jo vadovaujamos organizacijos 32 metų darbas sumuštas į šipulius. Jis pareiškė, jog Izraelis subombardavo visas mokyklas, klinikas ir kitus įrengimus. Palestinos tremtinių

stovyklos netoli Vakarų Beiruto taip sunaikintos, jog daugiau kaip 76 tūkstančiai žmonių paliko be pastogės. Dar tiksliai nepatirta, kiek palestiniečių neteko pastogės pačiame Vakarų Beirute, bet manoma, kad jų skaičius galys siekti per 60 tūkstančių. Jis kreipėsi į Jungtines Tautas, prašydamas \$39 milijonus būtiniesiems dalykams ir nori nupirkti vienuolika tūkstančių palapinių benamiams apgyvendinti.

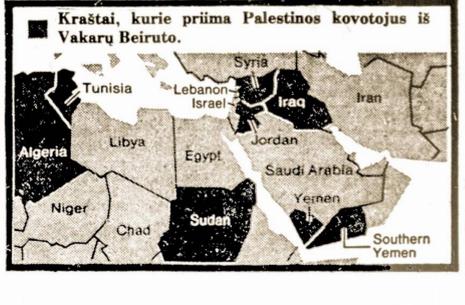
TRUMPAI

Niamye, Niger. — Čia vykstančioje metinėje Islamo šalių užsienio reikalų ministrų konferencijoje Tunizijos užs. reik. ministras Habib Chatti kaltino Ameriką, kad ji remia Izraelio vykdomą genocidą Libane.

Washington. — Census Bureau pranešime sakoma, kad 1980 m. Amerikoje buvo 29.3 milijonai gyventojų, kurių uždARBIS buvo žemiau skurdo ribos. Daugiausia tokių gyventojų buvo juodaodžiai ir ispanų kilmės. Nepilnais duomenimis, skurdo ribos pasiekusių gyventojų pereinamas metais buvo apie 32 milijonus. Skurdo riba buvo laikomas \$9,287 uždARBIS keturių asmenų šeimai, dirbančiam fabrikuose ar įmonėse.

San Francisco. — Amerikos advokatų sąjungos konvencijoje priimta rezoliucija, kviečianti Ameriką pradėti pasitarimus dėl branduolinių ginklų nutraukimo.

Opozicija norėjo nusigin-klavimu klausimą atidėti ateinančioms metams, bet jai nepavyko. Pagrindė buvo priimta ta pati rezoliucija, kurią jau gegužės mėnesį priėmė Massachusetts advokatų sąjungos skyrius. Rezoliucija stipriai parėmė Connecticut, Vermont, Philadelphia ir San Francisco advokatai.

Kraštai, kurie priima Palestinos kovotojus iš Vakarų Beiruto.

LAISVĖ

LITHUANIAN WEEKLY
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC.

Published Fridays, except in case of holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911
ANTHONY BIMBA, Editor in chief
EVA T. MIZARA, Editor & Business Manager

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year \$12.00	United States, per 6 months . . . \$6.50
Canada, Lat. Amer., per year . \$15.00	Canada, Lat. Amer., 6 months . . . \$8.00
Foreign countries, per year . . \$15.00	Foreign countries, 6 months . . . \$8.00

Dakota City, Nebraska . . .

Nedidelis Dakota City miestelis Nebraskoje tikriausiai randasi toli nuo pasaulinių įvykių centrų—toli nuo Libano, toli nuo pasaulinių derybų apie nusiginklavimą, toli nuo Washingtono, toli nuo mūsų didmiesčio, New Yorko. Bet ten, Vidurvakarių lygumose prie dulkėto miestelio vyksta įvykiai, kurie turi didelę reikšmę Amerikos darbo žmonėms.

Jau daugiau kaip mėnuo, kaip IBP mėsos procesavimo fabriko darbininkai streikuoja. Na, streikas tai streikas,—daugybės jų buvo ir daugybės dar bus. Bet šis streikas simptomatiškas, būdingas, rodantis, ant kiek atmosferos mūsų šalyje nugrimzdo atgal į reakcinius praeities laikus.

IBP fabrike dirba du tūkstančiai keturi šimtai darbininkų. Neseniai fabriko savininkai patiekė unijai pasiūlymą naujam kontraktui, o tas kontraktas buvo taip atžagareiviškas, taip apkarpančias darbininkų teises, kad unija faktinai būtų būvusi likviduota. Tad, darbininkai sustreikavo.

Maisto darbininkų unijos (UFCWU) 222 lokalo atstovas Bill Schmitz taip apibūdina, kas ten dabar vyksta:

"Gubernatorius Charles Thone, anti-unijinis politikas, įsakė dviem Nacionalinėms Gvardijos jungtinims budėti prie IBP fabriko. Prie jų dar prisidėjo valstijos policija—truperiai. Gvardijos nariai ir truperiai elgiasi, lyg jie būtų kompanijos privatinė policija—jie suima streikerius, sumušo juos už kiekvieną mažą žodį, kurį jie skaito "nusiginklumu", bet streiklaužiai, kompanijos mušėloks, gali daryti, ką tik nori. Visa apylinkė aplink fabriko atrodė kaip karo laukas. Gvardistai turi su savimi keturis šarvuotus ir tris karinius helikopterus. Jie naudoja prieš streikerius ašarines dujas, gumines lazdas, šautuvų būožas. Apie 50 streikerių suimta, 24 pagulyti į ligonines. Gubernatorius teigia, kad jis tik nori "apginti teisę dirbti", kitaip sakant, streiklaužių teisę užimti streikerių vietas. Bet streikeriai nieko nelegališko nedarė, jie tik pikietuoja, bet gubernatoriaus kariai visvien randa priekabių, kad juos terorizuotų . . ."

Skaitant šį aprašymą lengva įsivaizduoti, kad tas viskas vyksta "beft" apie penkisdešimt metų atgal, kuomet valdžios ginkluotos jėgos beveik be išimties atvirai stojo bosų pusėn. Bet, kad toks atviras valdžios ir streiklaužių bendradarbiavimas vyktų dabar, tai tikrai signalas Amerikos darbo žmonėms, kad jie turi atbusti. Jau aišku, kas dedasi,—Dakota City ne tokia jau išimtis. Iš visų mūsų krašto kampų ateina žinios, kad darbo žmonėms prisieina pradėti lyg iš pradžių kovoti už atskiekimus, kurie jau buvo laikomi visu priimtais, beveik gyvenimo taisyklėmis. Dakota City darbininkai rodo pavyzdį.

Nikaragvos sandinistai

Nikaragvos liaudies valdžios priešakyje stovi pažangi chunta, kurios centrinę vadovybę sudaro taip vadinamieji sandinistai. Tai judėjimas, kuris pats savaime yra kaip ir koalicija: kai kurie sandinistai save skaito leninistais: kai kurie save skaito socialdemokratais, o kai kurie šiaip kairiais nacionalistais. Bet kaip partija sandinistai turi atstovybę Socialistiniame Internacionale,—kitaip sakant, jie veikia kaip socialdemokratinė partija.

Tai labai įdomus faktas. Nikaragvos užsienio reikalų ministras neseniai lankėsi Tarybų Sąjungoje ir sugrįžo labai patenkintas, skelbdamas, kad TSRS dar labiau padės jo šaliai ekonominiams. Kadangi Vakarai, sakė jis, vis nedraugingiau atsineša link Nikaragvos, ji turi ieškoti paramos komunistiniuose kraštuose. Tiesa, socialdemokratinė valdoma Prancūzija kam draugiškai atsineša į Nikaragvą, panašiai socialistų valdoma Graikija. Beje, Graikija susitvirtino savo ryšius su Kuba,—tai yra kitas reikšmingas įvykis.

Bendrai galima pasakyti, kad pasaulinis socialdemokratinis judėjimas dabar stovi ant nepalyginamai pažangesnės pozicijos, negu stovėjo apie 30 metų atgal, per Šaltos karo epochą. Žinoma, to nepasakysi apie tuos neva socialdemokratus iš "Naujienu"—juos istorija seniai pralenkė, jie tūpi kur tai tamsioje praeityje.

"Aš matau vaikučius . . ."

Jaunas Izraelio armijos pulkininkas Eli Geza buvo išmestas iš karo tarnybos, nes jis atsakė dalyvauti akcijose prieš Vakarų Beiruto žmones. Pats generolas Šaronas ir paskui dargi premieras Beginas bandė jauną pulkininką perkalbėti, bet jis pagaliau Beginui atšovė:

"Aš esu brigados komandierius; aš žiūriu pro-brinklius ir aš matau vaikučius . . ."

Pulkininkas Geza ne vienintelis. Nemažas skaičius eilinių izraeliečių karių, taipgi jaunesnių karininkų, sugrįžė iš fronto pasakojama Izraelio žmonėms, kokius žiaurumus jų krašto kariuona atlieka Libane. Kai kurie kariai ir karininkai net dalyvavo taikos demonstracijose. Kol kas Begino valdžia nedrįsta jų bausti, nes bijo, kad bylos ir teismai dar labiau išgarsins anti-karinį sentimentą.

Bet tas nepasitenkinimas, kuris pradeda jaustis Izraelyje, dar ne pakankamas. Kad jis būtų efektingas, tie kariai, kurie jaučia savo sąžinės griaužimą, turėtų ne tik demonstruoti (ir vėliau grįžti į frontą) bet atsiskirti saudyti į Libano žmones ir palestiniečius.

DIDELIO IŠPRUSIMO PROFESORIUS

1934 m. gegužė. Pro groty miškelį žvelgiai į Nevėžį. Studentas D. Todesas tarė: — Praėjo Gegužės Pirmoji. Padaryk tarptautinę apžvalgą!

Pripuoliu prie laikraščių. Papasakojau: "Kas darosi pasaulyje. Kaip proletariatas atžymėjo savo šventę".

Tas ipareigojimas buvo lemtingas. Po karo Kaune ir rajone gyvu žodžiu per metus prabildavau 100 imonių, mokyklų ir institutų!

Taip susipažinau su profesorium A. Novodvorskiu. Jis Politechnikos institute dėstė chemiją. Kaip? Kaip žavingiausia poezija! Kuo jis uždegdavo? Dideliu žinojimu, puikaus oratoriaus balsu, didele erudicija. Jis skaitė ir apie tarptautinę padėtį. Kaip? Sedevriškai! Štai 1951 m. "Kauno Tiesos" redakcija suruošė susitikimą su savo korespondentais. Į juos prabilo A. Novodvorskis. Prabilo be popierėlio. Bet jo mintys liejosi sklindžiai, tartum upelis pro poetiškus vaizdinus krantus.

Ne kartą klausiausi, kaip jis piešė tarptautinius įvykius lektoriams. Tie irgi ne pėsti. Bet kiekvienas jų iš jo pasakojimo labai daug pasi-mokydavo. Ka jis dėjo ant stalo? Ką perskaitė apie tuos įvykius itališkai, lotyniškai, prancūziškai, angliškai, vokiškai, rusiškai, lenkiškai, čekiška! Jis šias kalbas įsivaino sedevriškai! Su malonumu ir aš klausiausi, kaip jis mane vedė po Europą, po Aziją, po Ameriką. Vedė per tuos kontinentus, kaip nepraves ir įgudęs gidas!

Baigiau Leningrade žurnalistiką "su pagyrimu". Redaktoriamu.

Skambinu jam: — Parašykite apie studentus.

Po dienos kitos užsuka. Labai aukštas. Vaidas liesas, pailgas. Akys mėlynos. Aukšta kaktą. Truputį apsnigtai plaukai. Jie aukštyn šukuojami. Tarė malonių balsu:

— Išlaikiau žodį. Vėl. Gerai, sklindžiai išaušta. Na kaip šauni audė-jėlė išaužia drobė . . . Tvirtint: "Reikia išsprusti ne tik savo specialybėje . . . Reikia mokėti žvelgti į gyvenimą iš aukšto kalno" . . .

Klausiu: — Ar jūs 1940 metais sekėte mano atidus apie rašytojus, apie literatūrą?

— O kaip gi! Su entuziazmu rašėte apie naują gyvenimą. Apie žmogų! Kaip tokiomis dalykais nesidomėt! — Vertinate A. Guzevičiaus romanus?

— Labai. Įtikinamai, objektyviai rašo. Geras rašytojas. Gal, juo mėgstu. — Gal nuobodokas?

— Ne! Ne! Jis gerai nusimanė ir filosofijoje. Ją irgi studijavau su pamėgimu. Ypač patikdavo jos seminarai. Seminarai su įkvėpimu, lyg pasakodama apie puikų romaną,—vedė filosofė Vera Jevčuk. Ji ir dabar dėsto filosofiją. Neseniai iš Leningrado man rašė: "Savo klausytojams atiduodavome dalį širdies".

Va, baigęs mokslus, jau šnekėjau apie tarptautinę padėtį pasiremdamas dialektikos dėsniais. Per metus šia tema turėdavau 100 pranešimų. Be špagalkos. Na, kaip buvau išmokęs už groty . . .

Nueinu į fabriką ar institutą, nueinu į mokyklą ar į įstaigą, vis girčiu: — Novodvorskis pylė pusantros valandos! Bet praėjo kaip minutė! Moka jis klausytojus įvirpinti! Lyg pianinu skambintu! Viskas pas jį liejasi sklindžiai.

1970 metų pavasaris. Žingsniavau Donelaičio gatve. Nagi profesorius! Iš tolo šypsoi. Nuoširdžiai prabilo: — Iš kur?

— Iš ligoninės. — Kas? — Antras infarktas. — Neseniai ir aš jį pernešiau. — Ligoninėje? — Ne. Namie!

Pažįstamas gydytojas iš-gelbėjo.—Gudriai šyptelėjo: — Gulėjau ir romanus skaičiau! Vis jiems laiko truko!

— Dieta? — Lašinius kurtul—ir gardžiai nusiuko. Mėgau su juo pasišnekėti.

Jis nueina. Nueina palikdamas tau dalelį savęs—didele erudicija, kultūra. Tai atspindėjo ir jo knygos. Jis net apie oratorius, lyg garsumas, A. Koni, A. Guzevičiaus garbintas oratorius—parašė veikalą: "Oratoriaus menas" . . .

Atsiskiriu. Kambarys. Dabar rašau laiškus garsiems mokslininkams. Labai įdomiai atsiliepdavo L. Saumianas, Enciklopedistas. O akademikas I. Maikis raštu net konsultavo: kaip įtikinamiau

romane pavaizduoti Tėvynės karo pradžią. Labai mane patraukė N. Kuzmino etuidas iš pilietinio karo. Na kaip mūsiškiai ikrėtė interventas. Parašiau jam savo nuomonę. Padėjo . . .

Nuoširdžiai man parašo J. Mincas. Akademikas. O Kaune mokslinėmis temomis pašnekėdavau su A. Novodvorskiu . . . Vis jį su-tikdavau žingsniuojantį į institutą. Ir vis su portfelium.

Jis prikrautas knygų, užrašų, naujos knygos rankraščių. Sumerimavau: nesutinku. Kur? Pasirodo, ligoninėje. Gydytojai slėpė diagnozę. O jis:

— Daugiau jūs manęs jau neišleisite . . . Lankė jį studentai. Degė dideliu gyvenimo troškiumi. Deja, vėžys nukirto. Tai didelės erudicijos mokslininkas. Dabar jo darba chemioje tęsia jo auklėtinė—mokslų daktarė—Zelionkaitė. Beje, ir jos straipsnius redagavau.

O studentams vis norisi—tegu tas aukštus, kuklus vyras, didelis eruditas vėl prieina prie katedros. Tegū prabyla! Viskas bus gyviau. Deja . . .

A. Liepsnonis

Tarybu Lietuva—faktai, skaičiai

Tarybų valdžios metais Lietuva tapo išvystytos pramonės ir našaus žemės ūkio respublika, turinčia aukštą mokslinį-techninį ir kultūrinį potencialą. Pramonės produkcija išaugo 61,3 karto, elektros energijos gamyba—daugiau kaip 130 kartų, gaminama daugiau kaip dvigubai žemės ūkio produkcijos.

Respublikoje pokario metais pastatyta daugiau kaip 220 stambių imonių. Dabar per nepilną savaitę Lietuvoje išleidžiama tiek pramonės produkcijos, kiek jos buvo pagaminta per visus 1940 metus.

Pramonės gaminius respublika siunčia apie 6,000 šalies gamyklų ir fabriku; savo ruožtu Lietuvos gaminiai—metalo piovimo ir frezavimo staklės, elektros varikliai, kompresoriai, šiluminiai aparatai, skaičiavimo technika, radijo įrenginiai, kita produkcija keliauja į įvairias šalies vietas, į daugelį užsienio kraštų.

Kasmet respublikoje nuderiojama apie 130,000 ha, žemiu. Per dvidešimt dienų dabar uždaru drenažu nusausinama dirvų tiek, kiek buvo nudrenuota per visus 20 buržuazijos valdymo metų.

Tarybų valdžios metais Lietuvos žemėlapyje atsirado visi nauji miestų pažėklinimai. Stambus pramoninis centras, kur gaminamas cementas, yra Naujoji Akmenė. Atsirado Elektrėnai, Sniečkus—augantis energetikų ir statybininkų miestas.

Lietuvos miestuose ir kaimuose kasdien įkurtuves švenčia 100 šeimų. 1975-1960—dešimtojo penkmečio—metais kas ketvirtas gyventojas įsikėlė į naują butą arba pagerino buto sąlygas.

Tarybų valdžios metais specialistų su aukštuoju ir viduriniu išsilavinimu skaičius Lietuvoje išaugo 17,5 karto, mokytojų—beveik 6 kartus, jaunesniojo medicinos personalo—15 kartų.

Dešimtajame penkmetyje lovų skaičius respublikos ligoninėse padidėjo 5,400 vienetu. Buvo pastatytos naujos 52 poliklinikos ir ambulatorijos galinčios per pamainą priimti 11 tūkstančių pacientų.

Nauji ligoninių korpusai iš-kilo Vilniuje, Kaune, Klaipė-

doje, Šiauliuose, Panevėžyje, Jurbarko, Raseinių, Radvilikių, Silutės, Varėnos rajonų gyvenvietėse, o centrinė rajoninių ligoninių kompleksai—Akmenės, Mažeikių, Silutės, Salčininkų rajonuose.

Sveikatos apsaugos objektų statybai dešimtajame penkmetyje buvo sunaudota 95 milijonai rublių valstybinio kapitalinių įdėjimų, arba 43 procentais daugiau, negu devintajame penkmetyje.

KAM KAIK SEKASI

Gal ne visiems aišku, kad nežinomą kometa aptikti sunku ir reikia labai daug laiko. Nors pasitaiko išimčių, „kometa medžioklė“ trunka metus ir labai dažnai rezultato nebūna. Antai japonų astronomas mėgėjas Sekis, kuris surado 6 naujas kometas, pradėjo jų ieškoti 1950 m. ir tik 1961 m. spalio mėn. aptiko pirmąją kometa, praleidęs „medžioklę“ 993 valandas.

Vilniaus universiteto studentas K. Cernius prie teleskopo praleido 808 valandas, kol galiausiai su kitu studentu J. Petrausku 1980 m. liepos 31 d. „pagavo“ nežinomą kometa. Tai kol kas paskutinė kometa, rasta Tarybų Sąjungoje.

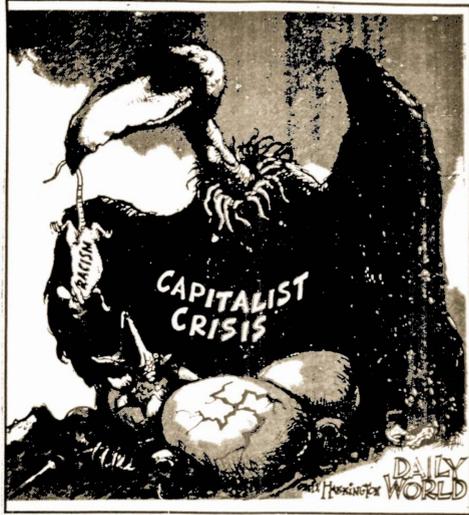
Beveik 6 metus (683 nakties valandas) anglas Olikokas ieškojo dangaus žviesių, kol vieną surado.

Tačiau pasitaiko ir laimingesnių isiekojų. Australas astronomas mėgėjas Bredfordas, suradęs iki šiol 11 kometa, savo pirmosios laukė 740. 1971 m. sausio 1 d. iki 1972 m. kovo 1 d. tik 200 valandų. Ju kolega japonas Ikeja pirmąją kometa surado, stebėjęs dangų 135 valandas. Amerikietis Vitekaras surado kometa jau trečiąją naktį. Tačiau labiausiai pasisekė japonui Morius: jis atrado 2 kometas per vieną valandą!

1986 m. vasario 9 d. prie Saulės priartė garsioji Halėja kometa, turinti 76 metų periodą. Jau 1984 m. ją bus galima stebėti pro galingsus teleskopus. Astronomai mėgėjai ir šį kartą galės padirbėti. Juk jie daugiausia ir aptinka ligalalių kometa: XIX a. — 96%, XX a. — 74%. Manoma, jog daugumą teleskopų darbo laikas paskirsytas net minučių tikslumu, ir astronomai profesionalai kometas paprasčiausiai neturi laiko.

IŠTVERINGOS ŽUVYS

Afrikoje vienos rūšies žuvis be vandens gali ištvirti net keturias dienas. Užėjus sausrui, žuvis išsitraukia duobute, apsigaubia dumblu kapsule, kurioje palaikė tik mašytę angelių kvėpuoti. Kapsulė džiūdoma sukietėja. Ji ir saugo žuvį nuo karščio. Palius kapsulė ištrūpa.

"Ar yra Lietuvoje turčių?"

Gavome Antano Čekio iš Chicagos laišką. Žmogus rašo, jog dažnai savo imtuvu "pagaunąs Lietuvą" ir su idomumu klausas tėviškės žodžio. Įsiminė ir šis, ir tas, ir dar kai kas—"naujienos apie Lietuvos miestą ir kaimą, darbščius žmones, Lietuvos istoriją, žurnalistų pasakojimai. "Tikra laimė ir jums tas geras žinias rikiuoti, radijo bangomis persakyti"—rašo tautietis ir tęsia:

"Bet iš šalies žiūrint taipogi daug matyti. Regis lygių teisių ir galimybių meta gyvenate, o turčių vis dėlto nusipurtyti neįstengiate. Tai žymūs sovietiniai rašytojai, operos dainininkai, dailininkai. Mūsų spauda apie tokius ne vieną sykį rašė . . ."

Ką atsakyti korespondentui? Idant neprilipintų koks ilgaliezuvis savo etiketės, pavardžių neminėsim, apsieisime be jų. Kas nori, žino, kad pavyzdžiui, ne kurie lietuvių tarybiniai rašytojai yra ne tik "sovietiniai", anot mūsų čikagiškio korespondento, o savo kūriniais pelnė šlovę, premijas Europos kraštuose, vadinasi—papildę visos žmonijos kultūrinį aruodą. Esama tokių įžymių ir operos solistų, ir muzikantų.

Dešimtyis vardų! O sakome—Lietuva maža. Ne, nemaža, kaip ir bet kuris kitas kraštas, kur yra sąlygos dideliems žmonėms, iškiloms asmenybėms atsirasti.

Išeitu, vieno žmogaus darbas nelygu kito žmogaus darbui. Žmonės dabar, kaip ir visais laikais, skiriasi gabumais, talentu. Socializmo principas toks: iš kiekvieno—pagal sugebėjimus, kiekvienam—pagal darbą. Kvalifikuotas darbas apmokamas daugiau už nekvalifikuotą ir įžymus mokslininkas, rašytojas ar dailininkas uždirba daugiau už pradedantį kolegą. Bet ir jų pajamų skirtumas nerėžia akies. Kur ir kaip gyvena mūsų įžymūs mokslininkai, rašytojai, dailininkai? Stovi, pavyzdžiui, namas Vilniuje, Antakalnio gatvės pradžioje, vadinamas "rašytojų namu", kur gyvena net keliasdešimt Lietuvos rašytojų sąjungos narių iš visų pusantro šimto.

Šiaip sau namas, kaip daugelis statytų šiame rajone prieš dvidešimt ir daugiau metų, net per arti dabar gerokai triukšmingos. Antakalnio gatvės. Kas turi sodą priemiestyje su nameliu, kas su meškere vasaros ryta pėdina. Toks gyvenimas. Net labai norėdamas neišvysi prabangių vilų su tarnais.

Pajamos neleidžia tokiems žmonėms išsikirti ir todėl, kad visiems garantuotos vienos teisės ir nemokama gydyma, nemokama mokslų ir socialinių aprūpinimą senat-

vėje, ar susirgus. Šios teisės įstatymiškai įtvirtintos ir materialiai garantuotos. Kitaip tariant, kiekvienas tarybinis žmogus—nepriklausomai nuo asmeninių pajamų—patenkina daugelį reikmių nemokėdamas nė kapeikos. Be to, visumeniniai minėtieji fondai kasmet auga, o ne mažėja. Pavyzdžiui, pernai visumeninio vartojimo fondai sudarė ketvirtadalį vidutinio mėnesinio atlyginimo. Auga ir minimalus darbo užmokestis, mažai apmokami darbuotojai atleidžiami nuo mokesčių. Vien praėjusiais metais buvo padidintos pensijos, pašalpos daugiavaldžių šeimoms, prailgintos apmokamos atostogų motinoms.

Svarbu dar pažymėti, kad vieno asmens pajamos mūsų šalyje negali pasidaryti kapitalu, kuris būtų apyvartojamas ir leistų jo savininkui praturtėti. O įsigyti visa savo būcliai už sąžiningai uždirbtus pinigus—tai neprieštarauja mūsų moralėi. Vadinas, įžymus rašytojas, kaip ir kvalifikuotas darbininkas, ar darbus kolkietis gyvena patogiame bute, apstatytame kaip jam patinka, važinėja nuosavu automobiliu, bet ne daugiau.

Bet kuris nešališkas stebėtojas nesirys paneigti mūsų šalies žmonių gerovės smarkaus augimo. Būtent—visų žmonių, bet ne tokio, kaip vakarų kraštuose ir pačiose JAV, kur penki procentai šeimų stovi ant aukščiausio laiptelio ir valdo pusę, o gal dar daugiau nacionalinių tur- tų.

Virgilijus Liauška

Virgilijus Liauška

Virgilijus Liauška

Virgilijus Liauška

Virgilijus Liauška

Virgilijus Liauška

Virgilijus Liauška

Virgilijus Liauška

Virgilijus Liauška

Virgilijus Liauška

Taryb

Lietuvos

tuose de

jimų spr

tikėjimo

vedinim

numatyt

menių o

ju teisės

santyki

džios or

nusakom

teisės ir

susivieni

tikrina T

kinties

TIKINČIAJAM IR ATEISTUI

Bažnyčios paskirtis — tenkinti religinius tikinčiųjų poreikius

Tarybų šalies ir Tarybų Lietuvos istatyminiuose aktuose dėl religinių susivienijimų sprendžiami konkretūs tikėjimo laisvės principo įgyvendinimo klausimai. Juose numatyta religinių bendruomenių organizavimo tvarka, jų teisės bei veiklos ribos, santykiai su valstybinės valdžios organais, konkrečiai nusakomos tikinčiųjų piliečių teisės ir pareigos. Religinių susivienijimų nuostatai užtikrina Tarybų Lietuvos tikintiesiems galimybę laisvai tenkinti savo religinius poreikius ir visiškai atitinka TSRS ir LTSR Konstitucijų reikalavimus.

Skelbdami ir garantuodami sąžinės laisvę, tarybiniai įstatymai kartu nustato tam tikras religinių organizacijų veiklos ribas. Tarybų šalyje vienintelė bažnyčios paskirtis yra tenkinti žmonių religinius poreikius.

Ekstremistiškai nusiteikę bažnytininkai įrodinėja, kad jeigu bažnyčia atskirta nuo valstybės, vadinasi, religinės organizacijos ir jų nariai gali veikti kaip nori ir ką nori, vadovaudamiesi vien savo taisyklėmis ir nuožūra. Bet juk religinės organizacijos funkcionuoja visuomenėje, kur veikia suvereni Tarybų valstybės valdžia. Todėl jos parėdymai yra privalomi visoms organizacijoms bei asmenims, tame tarpe religinėms organizacijoms ir tikintiesiems. Tarybų valstybė nesikiša tik į kanoninę, gryną religinę bažnyčios veiklą, bet ji kontroliuoja bažnyčios, religinių susivienijimų veiklą valstybės įstatymų laikomosi požiūriu.

Beje, ir buržuazinių valstybių konstitucijose paprastai yra straipsniai, kuriuose nurodoma, kad niekas negali atsisakyti vykdyti savo pareigų valstybei, negali pažeidinėti valstybės įstatymų, motyvuodamas savo elgesį religiniais įsitikinimais. Vatikano laikraštys "Oservatore romano" 1981 m. vasario 20 d. buvo paskelbtas popiežiaus Jono Povo II oficialus pareiškimas apie bažnyčios misiją šiuolaikiniame pasaulyje. Ten be kita ko nurodoma, kad pasaulietiška valdžia yra autonominė ir vadovaujasi savo įstatymais, kuriuos bažnyčia stengiasi gerbti, nesikišdama į tai, kas priklauso politikams.

Dauguma Lietuvos dvasininkų dabar laikosi Tarybų valdžios įstatymų ir nurodymų. Tačiau tarp jų, ypač tarp katalikų kunigų, yra ir tokių, kurie griebsi antikomunistinių, antisovietinių išpuolių. Jie sąžinės laisvę traktuoja tik kaip laisvę pasirinkti religiją ir praktikuoti religinius kultus. Ateistinių pažiūrų sklaidimo laisvę jie vadina "tikinčiųjų persekiojimu". Aršiausi ekstremistai šmeižia pasaulietinę tarybinę švietimo sistemą, visuomeninio-politinio gyvenimo pasaulietiskumą, o kai kurie netgi mėgina skleisti gyven-tojų tarpe nacionalistines nuotaikas.

Siems "solistams" gaidas užsako "dėdės" iš užsienio, kurie siekia, kad Lietuvos katalikų bažnyčioje vyrų apakinti priešiško Tarybų valdžiai, komunistinei ideologijai dvasininkai. Jiems reikia kunigų, kurie ryžtųsi avantiūristinei veiklai, pridengiant ją tariamu "tikėjimo laisvės" gvimimu.

Savo šūkavimais prieš tarybinius kultų įstatymus, apie bažnyčią kankinę, apie valstybinį ateizmą, apie katalikų bažnyčią ir kt., reakcinės jėgos tikisi pa-

kreipti bažnyčią ir tikinčiuosius į politinę konfrontaciją su socialistine valstybe. Tokie antikomunistiniai teiginiai neretai skleidžiami per pamokslus, rašinėjami įvairiuose laiškuose bei pareiškimuose, nelegaliuose leidiniuose. Beje, ši religinių ekstremistų veikla tarp mūsų tikinčiųjų nėra populiari ir daugia skiriama "eksportui", įvairiems imperializmo roporams, diversiniams propagandiniams centrams užsienyje.

Suprantama, socialistinė visuomenė negali leisti tokios veiklos laisvės. Nė vienas Tarybų šalies pilietis neturi teisės kenkti visuomenės ir valstybės interesams, kitų piliečių teisėms; visi privalo vykdyti valstybės įstatymus, sąžiningai atlikti visuomeninę pareigą, gerbti socialistinio bendrabūvio taisykles.

Religinės bendruomenės draudžiama ir labdarybė, nes tai nieko bendro neturi su religinių poreikių tenkinimu. Šis draudimas neprieštaraus Konstitucijos garantuotoms tikėjimo laisvėms, netrukdo atlikti religines apeigas.

Religinės apeigoms ir kitoms kulto ceremonijoms atlikti religiniai centrai nukreipia į religines bendruomenes kulto tarnautojus. Pagal tarybinius įstatymus jie gali pradėti savo veiklą, gavę atitinkamą Religijų reikalų tarybos įgaliojimo pažymėjimą. Iš tų, kurie nesilaiko valstybės įstatymų, registracijos pažymėjimas gali būti atimtas.

Religinių bendruomenių ūkinei-finansinei veiklai tvarkyti tikintieji renka vykdomąjį organą ir revizijos komisiją. Kulto tarnautojams neleidžiama pasisavinti vadovaujančių bendruomenės organų teises ir duoti jiems privalomus nurodymus. Šie reikalavimai atitinka sąžinės laisvės principus, nes jais siekiama apsaugoti tikinčiuosius nuo spaudimo iš kulto tarnautojų pusės.

Ekstremistai bando iškreipti ir tikinčiųjų religinių poreikių sąvoką, nors ji, atrodytų, savaime aiški. Tai maldos namų lankymas bei atitinkamų religinių apeigų juose atlikimas, taip pat išpažinties, moterystės, krikšto bei ligonių patepimo sakramentai, religinės laidotuvių apeigos. O ką gi bendro su tikinčiųjų religinių poreikių tenkinimu turi kai kurių kulto tarnautojų mėginimai organizuoti poilsio stovyklas, ekskursijas, bibliotekas, jaunimo sporto ir kitus būrelius bei susirinkimus, steigti "stebuklingas" vietas ir pan.?

Tarybinė Konstitucija užtikrina kiekvienam piliečiui teisę ir praktinę galimybę nekludomai išpažinti bet kurią religiją, tenkinti savo religinius poreikius sutinkamai su išpažįstamo kulto nuostatais, nepažeidžiant tarybinių kultų įstatymų.

P. Anilionis
Religinių reikalų tarybos prie TSRS Ministrų Tarybos įgaliojtinis Lietuvos TSR

NAFTOS ATSKYRIMAS IS VANDENS

Norvegų firma „Frank Mon Fuza“ pagamino cheminę medžiagą, atskiriančią iš vandens naftą specialiuose vamztyje laivuose. Ji užterštos ekvatorijos jūribus vandenį laivą, į siurbį įdedama naujosios medžiagos, ir nafta išsiurbiamą. Išvalytas vanduo pilamas už borto, neberekia jo ilgai laikyti laive.

Lietuvos Nacionaliniame parke

Siaurės rytu Lietuvoje daugybė ežerų, nuostabios kalvos, gražūs miškai. Vien Ignalinos apylinkes puošia dvi Lietuvos didžiagirės—Labanoro ir Azvinių, o šalia šnara Minčios miškai. Siose vietovėse gausu skaidrių upokšnių, upių, o žaliuose miškų platuose sutinkame stirnų, briedžių, elnių, lapių, šernų ir kitų žvėrių, daug įvairių paukščių.

Kad ateinančioms kartoms būtų išsaugotas šio rajono grožis, ir jo etnografinė vertė, čia, trisdešimties tūkstančių hektarų teritorijoje, įkurtas Lietuvos nacionalinis parkas. Per pastaruosius kelerius metus daug nuveikta puoselėjant ir saugant šią vietovę. Gausiems turistams ir poilsiuotojams įrengta nemaža patogių stovyklų, valčių ir sportinio inventoriaus nuomojimo punktų, poilsio kampečių. Nacionaliniame parke yra sava gamtos tyrimo stotis, kurioje dirba specialistai, numatantys tolimesnes parko vystymo perspektyvas.

Neseniai Nacionaliniame parke buvo įkurtas bičių muziejus. Prie Lušių ežero respublikos liaudies meistrai pastatė daug medžio skulptūrų. Jos buvo sukurtos pagal vietos legendas ir istorinius įvykius.

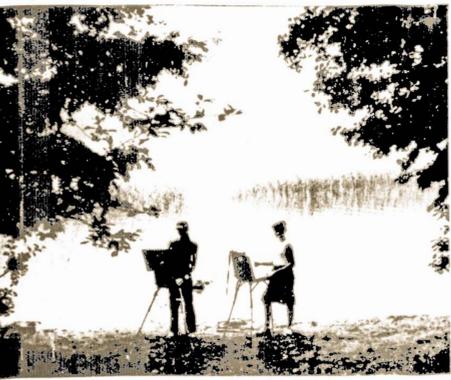
Siandien Lietuvos Nacionalinį parką traukia tūkstančiai žmonių iš įvairių šalies kampelių. Juos vilioja nuostabus gamtos grožis, idomūs turistiniai maršrutai.

Almajo ežere žvejai mėgėjai.

Prie Lušių ežero liaudies meistrai pastatė daug medžio skulptūrų.

Jaunos dailininkės tapo Almajo ežerą.

Dievulio meilė

Gimė du kūdikėliai mažučiai, nuogučiai. Viešpats pamilo tik turtoolio lepiš draučiai. Nepažvelgęs į bedarbio vaiką iš viso, Tarė: "Tokių pasaulį jau perdaug priviso".

Vandainas Junevičius

Skrydis per Atlantą

Lietuvos kino studija žada taip pavadinti meninį filmą apie Stepono Dariaus ir Stasio Girėno 1933 metų liepos mėnesio skrydį per Atlanto vandenyną.

Nelengva filme pavaizduoti tai, kas buvo prieš penkisdešimt metų, sukurti didvyrų lakūnų paveikslus, jų drąsus norus ir tragišką likimą, žygdarbį ir neblėsantį atminimą. Todėl nestebėtina, kad filmo režisierius ir scenarijos bendraautorius Lietuvos TSR nusipelnęs kultūros veikėjas, Lietuvos TSR valstybinės premijos laureatas Raimondas Vabalas tam atsakingam darbui ruošėsi iš anksto. Beveik porą metų rinko istorinius faktus, rausėsi po įvairius archyvus, bibliotekas, perskaitė daug laikraščių ir knygų, kalbėjosi su anų laikų istorijos liudytojais, užrašinėjo įvairius smulkmenas, detales.

Filmą kuria daug žmonių. Tai lakūnai, konstruktoriai, inžinieriai, istorikai, bibliografi, lingvistai, kartografi, kolekcionieriai, avylininkai, siuvėjai, finansininkai, ekonomistai, diplomatai, pažangūs išėviai, lakūnų giminių...

Filmo kūrėjai konsultavosi ir tariasi su V. Ašmensku, Č. ir J. Balčiūnais, R. Bedaliu, J. Bykovu, J. Cepuliu, A. Dauniene, J. Dovydaičiu, A. Drupu, V. Girdeņu, M. Jacevičiumi, V. Jurkštu, V. Kengsaila, L. Kapočiumi, S. Marcinkevičiumi, J. Monkevičiumi, S. Noreika, L. Pažūsiu, B. Sakėnu, V. Talmantu, J. Tarnau, V. Vitkausku, Vl. ir V. Zinkevičiais, A. Žeba, J. Zilioniu.

Sporto aviacijos meistrai, sklandymo pradininkas Lietuvoje, sklandytuvų konstruktorius B. Oškiniš, B. Karvelis, vadovaujami R. Zalnerausko, A. Karpavičiaus, A. Jonušo, pagamino "Albatrosą" ir "Vaką", kuriais Lietuvoje ir Amerikoje skraidė Steponas Darius, padarė "Bellanca CH 300". B. Oškiniš su savo mokiniu C. Kišonu į filmavimo aikštelę atskrido Kaune pagamintu amerikoniškos konstrukcijos lėktuvu "Albatrosu". Vėliau kino studija iš jų priėmė geltonos spalvos dvisparnį "Vaką". Tai tikslis tokio tipo lėktuvo kopija.

Panevėžio aviatoriai, vadovaujami lakūno inžinieriaus V. Kengsailos, pagamino "Bellanca". 1933 metais tokio tipo lėktuvus buvo šiek tiek patobulintas ir pavadintas "Lituanica". Juo lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girėnas įveikė Atlantą.

Ignalinos miškų ūkio Daunorių girininkijos girininkas Stasys Zidorius.

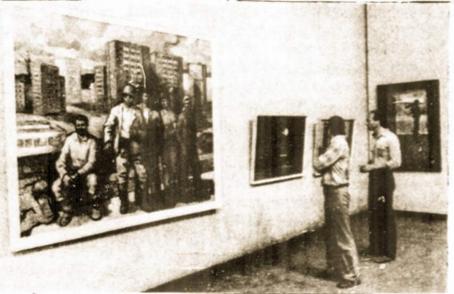
LIETUVOJE

Tarybų Lietuvos kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose vis platesnį mastą įgyja rugpiapūtė. Prienų rajone vieni pirmųjų pradėjo nuimti derlių Nemaniūnų kolūkio žemdirbiai. Ūkio laukuose dirba 9 kombainai. Iš kiekvieno hektaro vidutiniškai prikuliami po 25 cent grūdų. Iš viso Nemaniūnų kolūkyje gražiai subrendo 1040 hektarų javų.

Nuotraukoje: Pjaujami rugiai Nemaniūnų kolūkyje.

M. Baranausko nuotrauka

Dailės parodų rūmuose atidaryta respublikinė vaizduojamosios dailės paroda, skirta TSRS įkūrimo 60-osioms metinėms. Čia eksponuojamos tapybos drobės, grafikos lakštai, skulptūros, mažosios plastikos darbai, plakatai. Jų autoriai plačiai pripažinti meno meistrai ir jauni menininkai.

Respublikinė vaizduojamosios dailės ekspozicija veiks visą mėnesį. Vėliau geriausi darbai bus išsiųsti į Maskvą, į visasąjunginę jubiliejinę parodą, skirtą TSRS 60-mečiui.

Nuotraukoje: Prie tapybos drobių.

K. Jankausko nuotrauka

UGNIKALNIO TYLOS ZONA

Kai išsiveržė šv. Elenos ugnikalnis (JAV, Vaitingono valst.) 1980 m. gegužės mėn., už kelių šimtų mylių žmoniems atrodė, kad į jų namus sudavė didžiulio kėjų. Tačiau teritorijoje iki 200 mylių aplink ugnikalnį šio sprogimo niekas negirdėjo. Arčiausiai buvę — tik už 9 mylių — liudininkai teigia nieko negirdėję.

Britų Kolumbijos (Kanada) Viktorijos universiteto mokslininkas dr. Dž. Džolis (Dewey) sudarė smulkų ugnikalnio išsiveržimo garsumo žemėlapi, pagrįstą 4 tūkst. liudininkų laišku, kuriuos gavo, paskelbęs užklausa per televiziją, radiją ir laikraščius Ramiojo vandenyno Šiaurės vakarų valstijose ir veterinarinėje Kanadoje.

Pagal išsilaavinimą fizikas, Dž. Džolis, negrinėdamas gautus pranešimus, pastebėjo, kad tose vietose, kur išsiveržimo sprogimas buvo girdimas, garas atėjo 30 s vėliau, negu būtų atėjęs, jeigu būtų sklides tiesiai pažemiu. Todėl jis daro išvadą, kad atmosfera viršum šv. Elenos kalno priverstė to garso bangas pedyryti lanką iš pradžių šio kilo aukštyje, bet paskui, išsiveržus lanku, grįžo prie žemės.

Garso bangos nusuko nuo žemesnių oro sluoksnių link žalesnių, ir todėl, kad žemai aplink ugnikalnį oras buvo šiltesnis negu tiesiai virš jo, — teigia Džolis, — sprogimo garas greitai pakilo aukštyje, palikdamas paskui save tylos zoną (fr. pav.). Garso bangos kilo, kol pasiekė kitą šiltesnį (apie 22 mylias aukštumo), tada vėl nusinko prie žemės už kelių šimtų mylių.

Kas svajoja apie

nuožmų karą, To makaulėje jau nebe gera. Neutronu smegenų neįkresni, Atomu proto neišperėsi.

Meilė—tai palaimintas jausmas, kuris inėša į širdį daug šviesos.

Mylėti, reikšia aukotis. Meilė—tai puikiausias nemokestis, kurį moka širdis širdžiai.

Meilė—būtinybė. Be meilės nėra gyvenimo prasmės.

Meilė—tai nektaras, kurį geria širdys.

Kęstutis Balčiūnas

TARYBŲ LIETUVOS

Miestuose ir rajonuose

[PRANEŠA VIETINIAI LAIKRASČIAI]

Statyboje prie Kauno marių

Šį penkmetį pradės sukintis pirmieji Kaišiadorių hidroakumuliacinės elektrinės agregatai. Ekskavatorininkai ir vairuotojai, informuoja laikraštis "I komunistą", dabar dviem pamainomis kasa ir veža gruntą iš daubos, kurioje stovės elektrinė, taip pat iš viršutinio baseino, gelžbetoninių vamzdžių gamykloms poligonu.

Hidrostatytojai pradeda grežti giluminius šulinius, kurie apsaugos pagrindinio elektrinės pastato statybos aikštelę nuo Kauno marių ir grūntinių vandenių, Suliniuose sumontuoti galingi siurbiai dirbs dieną naktį, kad statybos aikštelė keliais dešimt metrų žemiau marių lygio būtų sausa.

Siemiet statybininkai stengiasi užbaigti pagrindinius statybos bazės objektus. Iš kito galingos mechaninės dirbtuvės, prie jų įrengiamos technikos aikštelės. Tiesiami požeminiai vamzdynai, betonuojami keliai. Ryškėja antros, gerokai galingesnės negu pirmoji, betono gamyklos korpusai. Pastatyta 250 vietų valgykla, pradėtas statyti dar vienas penkių aukštų bendrabutis.

Penki tūkstančiai namų

Maždaug po šimta surenkamųjų namų dabar kas mėnesį sumontuoja Alytaus eksperimentinio namų statybos kombinato meistrai. Šį penkmetį tokiuose namuose numatyta atšveisti 5000 ikurtuvių.

Betonuoti keliai

Vilniaus-Utenos kelyje šiemet planuojama pakloti per vienuolika kilometrų betono dangos, praneša "Vakarines naujienos". Tokių kelių dar nebuvo klojama Pabaltijyje. Jie kol kas brangesni už asfaltuotus, bet be kapitalinio remonto gali tarnauti apie penkiasdešimt metų, kai tuo tarpu asfaltą dažnai tenka taisyti.

Vasara Palūšėje

Kai kalbama apie poilsį—ne tą poilsį prie jūros Palangoje, Nidoje ar Sventojoje, o apie poilsį gamtoje tarp gražių kalvų, ramių vandenų, su meškere rankoje ir spurdančia žuvmi valties dugne, su baravyku ar mėlynėm pintiņėje—iškart įsivaizduojama Ignalinos kraštovaizdį. Išmargintas daugybės ežerų, gražiais iškilais miškais jis traukia čionai šimtus keliautojų. Na, o visi keliai keičia Ignalinos krašte veda į Palūšę. Čia išsikūrusi turistinė bazė. Krašto šeimininkai—gūvūs, paprasti, nuoširdūs žmonės, mielai atkelia vartus turistams.

Ignalinos turistinė bazė buvo įkurta 1959 metais. Pirmaisiais metais joje pabuvojo šimtas turistų. Po dešimtmecio čia išsėjosi apie 10 tūkstančių turistų. Visi turistai dalyvauja vandens žygiuose irklinėmis valtims. Atvykę į turistinę bazę, jie pabūna čia dieną arba dvi, o po to išplaukia į ežerus. Ten lanko apylinkes, apžiūri gamtos paminklus, ilsisi, uogauja, grybauja, meškeroja. Po to grįžta į turistinę bazę, ir tik sekantią dieną išvyksta kitur.

Turistinėje bazėje vienu metu ilsisi apie aštuonis šimtus žmonių—penki šimtai būna turistinėje bazėje, o trys šimtai plaukioja ežerais. Norisi pasakyti, kad geriausias būdas susipažinti su

Betonuotų kelių tiesimui prie Vilniaus, Riešės asfalto betono gamyklos teritorijoje baigiama montuoti labai našius įrengimus. Betonavimo darbas išgyjamas išsitas kompleksas specialių mašinų. Pastatytas didelis cemento sandėlis, nes kiekvienam kilometrui bus sunaudojama apie tūkstantį tonų cemento.

Juodupės tekstilinė

Juodupė per metus patiekia audinių ir verpalų daugiau kaip už 50 milijonų rublių. Nemaža jų dalis išleidžiama su kokybės ženklų bei su naujovės indeksu.

Pirmuosius tekstilinių igūdžių juodupiečiai išgijo prieš 75-erius metus, primena Rokiškio "Spalio vėliava". Nedidelis fabrikėlis Tarybų valdžios metais virto stambia įmone, o Juodupė—viena gražiausių tvarkomų darbininkų gyvenviečių respublikoje.

Dabar įmonėje tik komunistinio darbo spartuolių yra apie 900.

Didinami pajėgumai

Klaipėdoje dabar kasdien pagaminama apie 50 tūkstančių porų kojinių. Užbaigus pradėtus stambius kojinių fabriko rekonstravimo darbus, informuoja "Tarybinė Klaipėda", įmonės produkcija dar padidės daugiau kaip penktadaliu.

Be kojinių ir kojinaičių, klaipėdiečiai pradės išleisti ir vaikiškas pėdkelnes. Jų metinė gamyba pasieks 6 milijonus.

Naujas rajonas

Pirmieji gyvenamieji namai iškilio naujame Panevėžio mikrorajone—Pilėnuose. Jame gyvens apie 10 tūkstančių žmonių, praneša "Panevėžio tiesa".

Mikrorajono gyventojams bus pastatyta 1284 vietų vidurinė mokykla (jau dabar Panevėžyje jų yra 16). Iškilis taip pat du vaikų lopšeliai—darželiai, stambus prekybos ir buitines paslaugas centras.

Parinko A. Petrauskas

IŠ KAPSUKO

Pasiūtę karšėiai. Saulėje apie 35 laipsniai. Mano kambaryje 24 laipsniai. Atvažiuavau iš Kauno pasižiūrėti, kas čia gero, kokios naujienos. Duris atidariau, o kambaryje pilna širšiu. Iš kur jų atsirado, neturiu žalio supratimo. Gal vaikai išdraskė širšių lizdą. Jos apniko visą mūsų namą. Kol išvaikiau, išvėdinau, turėjau pakankamai darbo. Kaip jos manęs nesugėlė, to nežinau. Kaimynams kliuvo.

Mieste darbai eina. Senamiesčio rekonstrukcija nestovi vietoje, centre dedami pamatai paminklui V. Leniniui, kurio skulptūrą nulies žinomas mūsų skulptorius prof. N. Petrusis. Visas darbas užtruks apie porą metų.

Dail. V. Gelgota

Kraštotyros muziejuje įvyko žinomo liaudies menininko dailininko Vyt. Gelgotos personalinės parodos atidarymas. Malonu, kad, nežiūrint atostogų meto, į atidarymo iškilmes atvyko didelis būrys kapsukičių, kazlų-rūdiškių, svečių iš toliau. Vyt. Gelgota yra peizažistas, labiausiai mėgstas piešti gamtą, ypač mišką. Paveikslai nuotaikingi, kaip sakoma "gramatnai" nutapyti ir juos tikrai galima su dideliu malonumu pasikabinti namie. Dailininko kelias ir meną nebuvo lengvas. Mokėsi specialiuose kursuose Maskvoje, o daugiau siekti mokslo nesusidarė galimybių, nes reikėjo išlaikyti gausią šeimą, kurios nariai taip pat mokėsi meno. Bet nežiūrint to Vyt. Gelgota ranku nuo paletės nenuleidžia ir kapsukičius o kartais ir vilniškius bei kitų respublikų gyventojus pradijūgina savo tapybos darbais, dalyvaudamas kolektyvinėse liaudies menininkų parodose. Linkėtina menininkui nesustoti vietoje, ieškoti naujų kelių dalyje.

Stai jau rugpjūtis—tuščias mėnuo. Daug kas atostogauja, ikšvažinėje, todėl ir ypatingesnių naujienų nesužvejojau. V. Gulmanas

RAUDONASIS ANTPLODIS

Didžiulė, apie 400 km², raudona dūmė, varoma Humbolto stovės, lėtai plaukia Ramiojojo vandenyno palei Pietų Amerikos pakrantes. Nuo gruodžio 15 d. raudonasis antplūdis (taip ten vadinamas šis gamtos reiškinys) aplaukė į Čilės, Indijos ir Arikos miestų pakrantes. Sausio mėn. jis nukelias į Peru vandenį.

Raudonasis antplūdis — tai didžiulis mikroorganizmų Prorosetrum micans kolonija. Skirtingai nuo kitų mikroorganizmų, kurių gausybė gyvena Ramiojojo vandenyno platinėje dalyje ir nenkenkia nei jūros faunai, nei žmonams, Prorosetrum micans yra pavojingi. Patekę į žuvų žaunas arba moliuskų gaidelės, juos prazduo. Vartojant maistą, užkrėstį šiais mikroorganizmais, galima sunkiai apsinuodyti, pasitaikę net mirties atvejai.

Per tokį antplūdį žuva daugybą žuvų, moliuskų, jūrinių paukščių. Zvejai šiuos mikroorganizmus keikia ir dėl to, kad jie aplimpa tinklus, ir šie pradeda išvėyti fosforescencinę šviesą, kuri abaido žuvis.

Marius Dikas

Girių šeimininkų šventėje

Ukmergė Lietuvos girių šeimininkus pasitiko pasi-puošusi. Ir tai suprantama, nes iš visų tėviškės kampelių, iš sena, dar 1225 metais įkurta miesta, rinkosi geriausieji mūsų miškininkai. Čia, naujuosiuose kultūros rūmuose, jie iškilmingai paminėjo savo profesinę šventę.

Žmonių buvo tiek, kad vos sutalpinoti erdvi salė. Daugelis atvykusiųjų mielai apžiūrėjo medžioklės trofėjų ir baldų parodas, foje visų akis džiugino rudenių gėlių puokštės ir ukmergiškio fotografo Juliusa Vaicekausko nuotraukos, kuriose užfiksuotos nepakartojamas tėviškės gamtos grožis.

Ziūrint į salėn susirinkusių didžiulį žmonių būrį,—o juk čia buvo tik nedidelė dalis visų Lietuvos miško darbuotojų, nes vien baigusių aukštąsias ir specialias mokyklas turime per 2 tūkstančius miškininkų, kurie dirba 500 girininkijų,—sunku buvo patikėti, kad buržuazinėje Lietuvoje dirbo tik 46 diplomuoti miškininkai.

Prasidėjo iškilmingas minėjimas. Į susirinkusius kreipėsi Miškų ūkio ir miško pramonės ministras Vytautas Lukaševičius. Geriausiems miško darbuotojams buvo įteikti vyriausybinių apdovanojimai.

Valstybinio gamtos apsaugos komiteto pirmininkas Kazys Giniūnas pasveikino susirinkusius, priminė, kad miškininkai ir gamtos augininkai visada dirba ranka rankon, kad puošti tėviškę yra visų bendras reikalas, ir aktyviausiems miškininkams

įteikė Garbės raštus už pasiekimus saugant gamtą.

Gražiai miškininkų triušą įvertino ir kiti kalbėjusieji, pabrėžė, koks gražus ir prasmingas yra gyvenimas tu, kurie sodina medžius ateities kartoms, kurie diena iš dienos puošia mūsų kraštą.

Užkalbinau Nemenčinės miškų ūkio direktorių Stanislovą Janulevičių. Pasirodė, kad jis kilęs nuo Ukmergės. — Labai malonu, kad švesti Miškininko diena atvykau į tėviškę,—pasakė S. Janulevičius, ir tęsė:—Jau nuo 1960 metų dirbu viename ūkyje. Prigijau Nemenčinės smėlynuose. Mūsų ūkis yra priemiestinis. Supa šiaurinę Vilniaus miesto dalį, plotas 42 tūkstančiai hektarų, dirba virš 3 šimtų žmonių. Mes ne tik sodiname mišką, bet ir saugom jį. Taip pat rūpinamės žvėreliais, prižiūrimė medžioklės ūki.

Zvėrių daugėja—ypatingai briedžių, šernų. Miškai gerėja. Rajono miškiningumas sudaro 32 procentus.

Nemenčinės miškuose yra labai daug vaistingų augalų, uogų, grybų. Ypač čia daug baravykų. Miškas suteikia žmogui poilsį, ir dabar labai daug žmonių traukia į miškus pailsėti. Vien Nemenčinės miške yra 25 aikštelės, paruoštos poilsiautojams, grybautojams. Jie gali ten palikti transportą, pailsėti, pasatyti palapines, kurenti lauzus.

Paklausiau, kodėl S. Janulevičius pasirinko miškininko specialybę?

— Sunku pasakyti,—atsakė jis.—Tėvelis buvo eigu-lysis. Ir senelis eiguolis. Dabar

mes, broliai, irgi miškininkai. Pamilau mišką dar vaikystėje. Gal todėl ir pasirinkau miškininko specialybę. Jeigu reiktų dar kartą rinktis, kitos tikrai nesirinkčiau.

Beje, foje galėjai išgirsti ir kitokių pokalbių. Štai girininkas iš Kazlų Rūdos susirūpinęs: vis daugiau miškų skiriama poilsui, plotai, skirti medienos gamybai, nedidėja, o iš kur imti mediena? Iš Girionių miškų ūkių mokslinio gyrimo instituto atvykęs nesutinka: ne plotus reikia didinti, o miškų produktyvumą.

Ir su juo nepasiginčys. Tuo labiau, kad Lietuvos selekcininkai žinomi visame pasaulyje. Dažnai iš Girionių ir visas šalis iškeliauja leidinėlis "Indes seminum", kur skelbiama, ką Lietuvos selekcininkai išsiugdė, kuo galima praturtinti miškus. Girionių medelyno kolekcija viršija 1200 rūšių bei formų. Siuntos su lietuviškom medžių sėklom yra pasiekusios Australiją, Kanadą, Kubą, Antai, Švedijos miškininkai, įsiveisė banduomuosius eglės želdinius, pastebėjo, kad geriausiai auga kultūros iš Lietuvoje surinktų sėklų.

Taigi, pasiekimų yra ir nemažų. Apie juos ir apskritai apie Lietuvos miškų paprašiau papasakoti Lietuvos miškų ūkio ir miško pramonės ministrą Vytautą Lukaševičių.

— Skurdus palikimas atiteko Lietuvos miškininkams,—pradėjo šneką jis,—Prieš 41-erius metus daugiau kaip 140 tūkstančių hektarų plotė plytėjo neapželdintos kritavietės, degiavietės, aikštės. Antrojo pasaulinio karo metais hitlerinėn Vokietijon buvo išvežta 10 milijonų

kietmetrių medienos. Tarybinė vyriausybė skubiai ėmėsi pertvarkyti miškų ūkį ir medžio apdirbimo pramonę socialistiniais pagrindais, pradėjo miškų atkūrimo darbus. Jau pirmosiomis dienomis buvo nacionalizuoti privatiems savininkams priklausę miškai. Taip pat buvo nacionalizuotos medienos apdirbančios įmonės.

Lietuvos miškai jauni. Jiems vidutiniškai 45 metai. Dabar miškų turime 1 mln. 800 tūkstančių hektarų. Po antrojo pasaulinio karo užveista per 450 tūkstančių hektarų želdinių. Apželdinus kirtavietes, aikštes, degiavietes, taip pat daug žemės ūkiui netinkamų bei eroduojamų žemių, Lietuvos miškingumas gerokai padidėjo ir dabar sudaro 27.6 nuošimčių teritorijos. Per pastaruosius 30 milijonų kubinių metrų medienos. Per šį laikotarpį nusausinta apie 240 tūkstančių hektarų miškų, nuista virš 6 tūkstančių kilometrų kelių.

Nuo 1967 metų miškų pradėta tręšti.

Iš esmės pakito miško ruošos darbų technologija ir darbo sąlygos. Glaudesni tapo mokslo ir gamybos ryšiai. Neatpažįstamai pasikeitė miškų ūkio imonių gamybiniai centrai. Gražų administracinį pastatą, darbininkų gyvenvietę, kultūrinės buitines patalpas, gerai sutvarkytą aplinką dabar jau rasime daugelyje miškų ūkių imonių.

Pasikeitė ir žmonės, pamilę savo profesiją, pamėgę miškininko darbą, ir atiduodantys visas jėgas Lietuvos miškų plėtimui, saugojimui ir turinimui. Marius Dikas

einame į svečius

IGORIS JAROSLAVCEVAS

A. PAKALNIO pieš.

— Taigi ir aš taip seku! — apsidžiaugiau neliketa parama. — Geriau viltis šviesiai pilką, — ir ryžtingai nuėmiau nuo pakabos pilkąjį kostiumą. — Jokių kostiumų! — kategoriškai atmetė sūnus. — Tu dar ne toks senas! — Aš irgi manyčiau... — Jis, malai, manyt! — nutraukė mane žmona. — O tu eik pamokytis! — griežtai pasakė Alioša. — Jau išmokau, — įsijėidė sūnus. — O tėvas tegu apsimauna mano džinsus — tai bent elegancija! — Ką čia kalbi! — suglumo žmona. — Tėveliui jau keturiasdešimt metų, jis solidus mokslininkas. Nieko nesakyčiau, jei koks nors Cibikovas vaikščiotų gatvėmis su tomis... kelnėmis, bet žmogus su padėtimi... — O žinai, Aleksiejus teisus! — įsigėdžiau pademonstruoti sėveranikiškumą. — Eisiu su džinsais. Duok šen juos, Aleksiejau!

Užsitempiu džinsus. Jie pasirodė gerokai išbukę, nutrinti, ant kelių lopiniai... ir kleisės per ilgus — pasuklinuoju metu mane praugo — ekeleracijai jau pradėjau abejoti, bet Alioša pripuė, vikriai atlenkė nuspurusias kleines. — Kaip tik! — tarė patenkintas. — Apsiauk ir mano batūs. Apsivieju jo aukštes kulneis batūs ir iš karto pasidariau aukštesnis už žmoną. Ji įsijėidė, bet tylėjo, tik suspaudė lūpas... — Okei, tazer! — patenkintas šūktelėjo sūnus. — Jaunas, gražus, nors filmuok! Tikėtai prie džinsų balti marškiniai visiškai netinka, reikia ko nors ryškesnio. Tiek to, išnuomoju savo sportinius marškinėlius. — Jis nusimovė raudonus marškinius, ant kurių buvo išpiešti trys berdoti žaunuoliai su gitaromis rankose. — Cha, cha, cha! — nervingai kvatojosi žmona. — Negi taip ir eisi!

— Ne, jis dar apsilvks mano paleidinė be segų! — paaiškino sūnus. — Kodėl be segų? — nustebau. — Tuoj jas išsišim. — Tu visai atsilikai nuo gyvenimo! — numojo ranka Alioša. — Paleidinė turi būti plačiai atlepta, kad neuždengtų gitaristų! Supratai? — Supratau. Paklusniai apsilviku paleidinė be segų. Jei segos ir būtų buvusios, vis tiek jų negalėtuosei segėti — paleidinė labai jau siaura. — Dabar labai medoje vyrams pakabučiai, — rūpestingai kalbėjo Alioša. — Išrink kokį užsikabinti, — jis išliėšė man keletą grandinelių su pirštais prie jų atmenukais, kriauklelemis, skardiniais numerukais... Aš išslinkau garderobo žymeklį su skaitliumi „13“.

— Ne, dabar jau tu atrodai padoriaili! Gali eiti į svečius! — pagyrė sūnus.

— Iš įpročio jau buvau beužsidėdęs skrybėlė, bet sūnus jį tučiuojau nuėmė, pasakė, jog su skrybėle aš panašus į Lujį de Flunėsą... Jis užmovė ant mano galvos gerokai aprintą baltą kepurėlę su žaliu snapeliu ir užrašu „Odesa“.

Gatvėje žmona ėjo atsilikusi nuo manęs, vaizduodama, jog mes nepažįstami. Keista, bet niekas nekrapė į mane dėmesio. Tarsi būtų visi normaliai apsiiręngę! — Mes ilgai stovėjome prie Petrakovų buto durų ir nesiryžome paskambinti.

— Gal grįžkim namo! — atšingau balsu paklausė žmona. — Siaubas, kaip tu atrodai! — Ne, jeigu jau atvykom, tai įeikim! — pareiškiau aš ir ryžtingai paspaudžiau skambutį.

Duris atidarė pats profesorius Petrakovas. Jis buvo apsiiręngęs aprintais džinsais, kažkokia pilka rudi avietina paleidine be segų, o po ję — nublukę sportiniai marškinėliai su nuskalbtu ispanų dailininku Rafaeliu.

— Mes jūsų laukiam nesulaukiame! — linksmai sušuko Petrakovas ir nuvedė mus į valgomąjį. Už didelio stalo sėdėjo svečiai, o iš visų išsiskyrė stambi mūsų viršininko Jevstignejevo figūra. Jis laikė rankoje taure. Pro atlapotą juostotą paleidinę aiškiai matėsi Kiškis ir Vilkas, o po ję — žodžiai „Na, palauk!“

"TARYBINĖ MOTERIS"

"NEDELIA"

KA

Sve Verutė Ma montrealietė na Floridjo vasarą atvyk aplankyti sa Ji ir šiuo laisi. Linkiu jai gės!

Isilauz Antanui ir kams, išvyku vietę, isilauz labai pigiu išnešė, kiek nes reikėjo, per jas neįėjo lindo. Toki va ieško pinigų gės!

Sunkiai se Labai apga eilė montre sunkių ir ilgų. Stai Elze jau aštuni tu su mirčia. Ji labai pablogę Ji randasi nėje.

Julė Guz prieš keletą su sunkią opera pasitaisius, o susirgusi. Ne kioj ligoninėj. Prieš met paralyžiaus.

Mūsų Praėjusiam terų Klubo dalyviu lab draugės M. E sirodymas. J sirgo, perygy kias operacij ma matyti n drauge.

Draugas C praėjusią žier ja. Ilga laika su sugibusota nuėmė, jis vaikščioti, be sakė ji laik

Petr

Rugpjū amžiaus.

Tat Sat Jie U E T J C O S L S

Kau Pav Kal Tal

Bet Ar Tu E o

Fats Sva Jel Pav

KANADOS ŽINIOS

Montreal, Quebec

Svečiuojasi
Verutė Marozienė, buvusi montrealietė, o dabar gyvena Floridoj-Miami, kiekviena vasarą atvyksta į Montreala aplankyti savo senų draugų. Ji ir šiuo laiku čia svečiuojasi. Linkniū jai smagios viešnagės!

Išsilaužė į namus
Antanui ir Matildai Tautkams, išvykus į savo vasarvietę, išsilaužė į jų namus vagys. Ne tiek daug ką išnešė, kiek namų sužalojo, nes reikėjo duris lupsti, kai per jas neįėjo, tai per langą lindo. Toki vagys daugiausiai ieško pinigų ir brangenybių.

Sunkiai serganti ligoniai
Labai apgailėtina, kad visa eilė montrealiečių paliešti sunkių ir ilgų ligų.

Stai Elzė Urbanavičienė jau aštunti metai kai kovoja su mirėčia. Ypač jos sveikata labai pablogėjus šiuo laiku. Ji randasi "General" ligoninėje.

Julė Guzevičienė, kuri prieš keletą metų pergyveno sunkią operaciją, buvo kiek pasitaisiusi, o šiuo laiku ir vėl susirgusi. Neteko girdėti kokioj ligoninėje ji randasi.

Prieš metus laiko buvo paralyžiaus ištiktas Petras

Keršulis. Jis ilgai išgulėjo ligoninėje ir poilsio namuose. Šiuo laiku randasi namuose žmonos prižiūrimas, kuri ir nepergeriausias sveikatos. Sako, kad pastaruoju laiku ligonis vėl sunkiau serga.

M. Kavoliūnienė prieš porą metų buvo paliešta paralyžiaus. Ji ir dabar pilnai neatgavus sveikata.

Adolfą Morkevičių jau keli metai kamuoja "Parkinson" liga: taipgi paliešta ir paralyžiaus. Šiuo laiku jis randasi namieje, žmonos prižiūroje.

Ilgiausia ligonė, tai **Onutė Mikaliūnienė.** Ji per desėtus metų pergyvenusi daug sunkių ligų, o šiuo laiku neteko ir kojos. Ji randasi General ligoninėje.

Verutė Knistautienė, šiuos žodžius rašant, randasi General ligoninėje. Sako, kad turi akmenis kepenyse. Doktorai daro tyrimus. O jos vyras jau keli metai turi daug bėdos su kojomis.

Linkniū virš visoms ligonėms ir ligoniui greit atgauti sveikata.

Mirė tautietė
Pradžioje rugpjūčio mirė Annie Savickas, sulaukusi vos 34 metų amžiaus. Likusiems artimiesiems gili užuojauta. P.

Torontiečių kronika

Mūsų ligoniai
Praėjusiam mėnui ir Dukterų Klubo piknike visus dalyvius labai pradijūgino draugės M. Daugėlienės pasirodymas. Ji visą vasarą sirgo, pergyveno kelias sunkias operacijas. Buvo linksma matyti nugalėjusią ligą draugę.

Draugas Ch. Morkūnas praėjusią žiemą susilaužė koją. Ilgą laiką buvo ligoninėje su sugibusia koja. Kai gibus nuėmė, jis dar negalėjo vaikščioti, bet ligoninė atsakė jį laikyti. Jis buvo

perkeltas į slaugymo namus. Kadangi jo atmintis pradėjo šlubuoti, tai jis ten ir toliau laikomas.

Draugas K. Kilikevičius, buvęs Liaudies Balso administratorius, tebėra ligoninėje. Jis ten nuo 1975 metų, kadangi po operacijos dešinė pusė paralyžavo ir atėmė kalbą. Šiaip atrodo neblogai.

Labai skaudu, kad gerai žinomiems mūsų draugams tenka būti ligoninėse, ir kad nieko negalima padaryti, negalima padėti. Viskas, ką galime padaryti, tai atlaikyti juos. A. Y.

TORONTO, ONT., CANADA

ILGIAUSIŲ METŲ

mūsų mylimai mamytei

Petronėlei Bendzaitienei

Rugpjūčio 31 d. mūsų mamytei sulauks 80 metų amžiaus. Linkime jai sveikatos ir daug energijos.

Dukros—Monika ir Onytė
Zentas—Brian
Anūkai—Geoffrey, Susan, Andrew,
Henry, Roy, Patty Ann.

Prašymas

Albinai Bernotai

Turbūt sugrįžo jau išdykėliai varnėnai?
Sutūpę ant linguojančios šakos,
Jie žadina tave, vos auštant dienai,
Ir čiauška be pradžios ir pabaigos.

Tikriausiai tu, linksmai primerkęs akį,
Jiems atsakai eilėrašio trele.
O saulė didelė virš miško teka
Ir stabteli ties tavo trobele.

Kad būtų gera tau nuo pačio ryto,
Pavasariškai linksma ir smagu.
Kai ko ir aš norėčiau paprašyti,
Tačiau, kaip pats žinai, nepatogu.

Bet šįsyk ryšiuos — vienas dievas žino,
Ar susitiksime dar kada kely.
Tu pasimelski už mane pušynui,
Be abejoj, jei nori, jei gali.

Pats supranti — ilgos maldos nereikia.
Svarbu, kad nuosiirdi ir paprasla.
Jei melstis pamiršai, bent nusikeiki,
Pavasarij — ir keiksmas kaip malda.

Juozas Macevičius

FELJETONAS

"Aro" kelionė į užsienį ir dar šis tas

Parašiau šį pavadinimą ir truputį nesmagu: sakau, gal jis vis tik per daug jau sensacingas? Juk, tarp mūsų kalbant, tas "Aros"—tai viso labo Kanados Toronto lietuvių saviveiklinis vyrų choras, gi užsienis—nūjorkiškiis Brooklinas. Kaip žinia, tarp USA ir Canada siena labai jau nerimtas rubežius, taigi, iš esmės lieka tik "šis tas".

Daugumas mūsų keliaujame. Kai kurie dainuoja. Kai kurie keliaujame ir dainuojame. Ir yra netgi tokie, kurie keliauja, dainuoja, o po to ima dar ir parašo. Taip pasielgė ir vienas arietas, kelionės į tolimąjį Brookliną išpūdžius išguldes "Tėviskės žiburiose". Sakytume: bala nematė ir pačios kelionės (beje, vykusios jau gana senokai), ir tų išpūdžių, parašytų gana smagia ranka ar išstukentų linksma rašomajam mašinėlė. Bet čia esama idomiu, ir svarbiausia, labai jau atvirai išguldyti dalykų. Tad gal verta paklausti su "Aru".

Autobusas po ilgos ir nenuotykingos kelionės su keturiasdešimčia torontiečių atsidūrė Brookline, ir, aišku, paklydo. Kaip patys suprante, tai buvo labai siaubinga situacija—juk Brookline yra negrų. Tačiau torontiečių būta reto drąsumo vyrų. Kaip rašo "Tėviskės žiburiai" (ir toliau citatos tik iš šio laikraščio)—vienas jų—"įvažiauvus į negryną nebijojo išlipti ir paklausti viena kita juodi kur mes esame ir kur važiuoti".

Juodžiai, anot Toronto

choristo, nors ir labai juodi būdami, parodė. Bet tai, aišku, buvo tik pati didelių nuotykių pradžia. Kai jie pasiekė tikslą—iš tam tikrų užuominų galima suprasti, kad tai būta "Kultūros židinio"—pamatė štai kokį vaizdą:

"Kol autobusas manevravo, kad atbulas įvažiuotų į kiemą, stebėjome pro langą, kaip juodukai "tvarkė" beveik naują Cadillacą, nuimdami jo ratus ir išimdami visa, kas buvo automobilio viduje. Paliko automobilį stovinį ant stebulių. Visa susikorvė į savo sunkvežimį, juodukai dingo, nors daug kas matė. Juk ten buvo daug pravažiuojančių".

Šioje vietoje tenka pertraukti pagrindinę pasakojimo giją ir baisiai susigėsti už tautiečius iš Toronto: keturiasdešimt (!) dar, matyt, ne visai sutęsusių vyrų žiūrėjo į vagis (jei ten tikrai taip buvo), stebėjosi, kad niekas nieko nedarė, ir netgi piršto nepajudino! Ech, ir kurgi dingo tas Algirdo laikų narsumas, gediminių dvasia, tautinis susiklausymas?! Bet bala nematė šios detektyvinės-herojinės pusės: įdomiausia čia... lingvistinė. Tik dar kartą įsiskaitykite—negrynas, juodukai, juodžiai. Sutikite: mūsų dienis nei Kanados, nei USA angliškoje spaudoje atitinkamų išsireikimų jau nerasi: per daug iš ju trenkia atviru ir buku izmu. Bet "Tėviskės žiburiu" dainorius labai pagrįstai tikisi, kad vargu ar tarp šio laikraščio skaitytojų yra

daug juodaodžių, ir leidžia sau būti visiškai atviras. Tik idomu: ar jam teko girdėti, kad ir lietuviai šioje šalyje dar labai neseniai buvo vadinami "tais prakeiktais lietuvišiais", jau neminint kitų, žymiai stipresnių posakių! Tačiau choristas, matyt, pats to savo baltu kailiu nepatyrė, ir visos socialines, politines ir gyvenimo problemas jis labai paprastai išsprendžia—odos spalvos dėka. Matyt, kaip tik dėl puertorikiečių, negrų ir kitų "nebalėtų" klesti—tiek USA, tiek Kanadoje—nedarbas, bujoja infliacija, didėja nusikaltimų skaičius. Kaiti "spalvotieji", ir tiek tesiant šiuos samprotavimus, norėtusi paklausti: o gal ir lietuviai ateiviai, tokie, kaip, sakysime, aričiai?

Mūsų minimo reportažo autorius tų problemų nekelią—juk jis rašo linksmai, smagiai, o ko norėti iš taip nusiteikusių žmogaus. Mat, po tos siaubingos kelionės į Brookliną jie įsikūrė "Howard Johnson", ir—"Užėmę grupėmis kambarius, pasiūtome saugiai". Saugumo jausmas dar sustiprėjo, nes tie, kas norėjo nusipirkti stipresnių gėrimų, važiavo grupėmis taksi". Tegul kas nors po to pabando įrodyti, kad nėra vienybės dipukų padangė! Tik grupėmis ir grupėmis... Visa grupe padainavę (ko gero, tik tarp kitko)—"choristai nuėjo į pagrindinę salę, kur buvo skaniai pavaišinti". Susėdę į autobasą, jie patraukė namuolei, ir pakeliui—"Choristai dainavo tik sau, ragaudami amerikietiško gėrimu". Ir dar:

"Kai privažiavome Kanados sieną, dar papildėm to amerikietiško gėrimo, kuris yra ten pigesnis". Kaip matote, kelionės būta labai saunos, ir tautiškaikultūriškos. Juk neveltui, kaip rašo tas nepailstantis arietas, dar išvykiant Toronto "Lokio" užėjoje buvo pakeltos taurelės—"kad kelionė būtų sėkminga". Ir tai tikrai būtų tu šaunių baltų keturiasdešimties vyrų reikalas, jei panašios kelionės nebūtų pristatomos kaip labai stambus įvykis išsivijęs kultūriniam gyvenime.

Ką jau tada bekalbėti ne apie tokius stambius...!

Jonas Lukys

ISLIKO PER 40 MLN. METŲ

Kalifornijos universiteto mokslininkai aptiko rečiausią paleontologinį radinį. Jie tyrinėjo Baltijos gintaro gabalėlį, kuriame buvo suakmenėjusi, kaip atrodo, musė. Šiam gintarui—40 mln. metų. Paaiškėjo, kad gintare įstrigęs vabzdys yra visai nesuakmenėjęs, kaip paprastai būna. Išsilaukę visi jo audiniai, net ir minkštieji. Geologas D. Peinaras žurnale „Science“ rašo, kad šiuo atveju vyko natūralus mumifikacijos procesas. Pro elektroninį mikroskopą gerai matyti įstebingą struktūrą. Mokslininkai tikisi netgi išskirti iš jų DNR (deoksiribonukleino rūgštį) ir iširti vabzdžių genetinius pakitimus, įvykusius per 40 mln. metų. Žurnalas pabrėžia, kad iki šiol seniausi gyvūnų audiniai, kuriuos galėjo tyrinėti mokslininkai, buvo Sibire rastų ikastinių mamutų liekanos.

TELEFONAS TRAUKINYJE

Dviejuose VFR traukiniuose, kursuojančiuose tarp Monako ir Hamburgo, įrengti automatiniai telefonai. Įmokus moneta, galima paskambinti abonentui, bei kurį VFR miestą, taip pat ir kai kurius užsienio miestus. Jeigu ši naujovė prigis, tokius telefonus numatoma įrengti dar 150 vietinių ir tarptautinių traukinių.

MIAMI, FLA.

Mirus

Vincui Bobinui

Reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Mitzi, dukrai Frances, ir visiems jo artimiesiems bei draugams. Mes jį prisiminsime kaip mielą ir artimą veikėją, kuris taip rūpestingai darbovis pažangos ir visu gerovei. Liudime netekę jo.

Nellie Tamošūnas Mary Kvietkas
Mary Tamošūnas Helen-Izidore Chalkiai
Juozas-Mary Paukštaičiai Mary Bruzienė
Ona-Juozas Balčiūnai Peggy Rozosky
Julė Lazauskienė Steve-Julė Jurevičiai
Valentinas-Alekas Nevins Juozas Krupp
Natalie-Augustas Iešmantai Amlija Armantiene
Magdalen Navicky Jonas Smalenskas
Grace-Peter Rušinska

MIAMI, FLA.

Mirus

Vincui Bovinui

Reiškiame gilią užuojautą jo žmonai Mitzi, dukrai Frances, visiems artimiesiems ir draugams.

N. ir P. DUDONIAI
Aston, Pa.

MIAMI, FLA.

Mirus

Vincui Bovinui

Reiškiame užuojautą jo žmonai Mitzi, dukrai Frances ir visiems artimiesiems. Veik visą mūsų gyvenimą mes sutikome malonių žmonių. Vincas Bovinas buvo vienas iš tų. Jo išmintis nebus užmiršta.

MRS. HELEN SHARKEY
HELEN JANULIS
RICHARD JANULIS

St. Petersburg, Fla.

VAJUS

GAVIMUI "LAISVEI" NAUJŲ SKAITYTOJŲ IR ATNAUJINIMUI UŽSIBAIGUSIŲ PRENUMERATŲ

VAJUS PRASIDĖS RUGSEJO 1 IR TĖSIS TRIS MENESIUS IKI ŠIŲ METŲ LAPKRIČIO 30.

Kviečiame į Talką

Kviečiame į talką visus buvusius vartininkus ir labai laukiame naujų vartininkų. Gerai susiorganizuokime šiam darbu ir veikime su pirma vėjais dieną. Ropinkimės aplankyti kuo daugiausia namų vėjais reikalui ir kalbinti žmones užsiskirti "Laisvę".

DOVANOS VAJININKAMS

1-ma \$50; 2-ra \$45; 3-čia \$40; 4-ta \$35; 5-ta \$30; 6-ta \$25; 7-ta \$20; 8-ta \$15; 9-ta \$12; 10-ta \$10.

KREDITAVIMO PUNKTAI

Kontestantams kreditavimo metodai tokie: už naujus skaitytojus 1 punktas nuo 5 centų, už atnaujintus prenumeratas 1 punktas nuo 25 centų. Už aukas arba pelnus nuo parengimų 1 punktas 50 centų.

KREDITŲ UŽ AUKAS DUOSIME KONTESTANTAMS (VAJININKAMS) TIK JEIGU JIE PATYS PRISIŲS PINIGUS. PINIGAI GAUTI PER KITOS NEBUS KREDITUOJAMI VAJININKAMS.

\$20,000 FONDAS

Apart jeigu už prenumeratas ir skelbimus, turime ieškoti kitokių šaltinių biudžeto sukelimui, kad "Laisvė" gyvuotų. Per šį vaju sieksime ir vėl šiam svarbiam reikalui sukelti \$20,000 fondą. Tai padarykime aukomis ir pelnu nuo parengimų.

Užsakykite "Laisvę" Savo Gimimams Ar Draugams I Lietuvą. Jie Bus Jums Dekingi Už Tą Dovaną

"LAISVĖS" KAINOS AMERIKOJE IR UŽSIENIUOSE:

Amerikoje \$12.00 metams, \$6.50 pusei metų.
Kanadoje \$15.00 metams, \$8.00 pusei metų.
Lietuvoje \$15.00 metams, \$8.00 pusei metų.
Kitur užsieniuose \$15.00 metams, \$8.00 pusei metų.

Visais vėjais reikalais rašykite:

Laisvė

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y., 11417

ALGIS CIMBOLAITIS

Užklydusios mintys

- Svetimomis ausimis teisybės neligirsti.
- Kas sugėba stipriai papurtyti likimo vatsmedį, nusikriaustas nebūna.
- Svarios sąžinės niekas neišmeta į šukalyną.
- Zvirblio sparnais sakalas į padangę nepakils.
- Tik daugaus kūnų kello remontuoti neretkia.
- Protiną galvą kvailų minčių nesaugo.
- Motina serga ne tik savo, bet ir vaikų ligomis.
- Asilas net už didžiausią klaidą savo ausų netampo.
- Dažnai ir namų sienos žmones ativeria kaip tvoros.
- Mintys kaip riešutai: vienos tuščios, kitos — brandžios.
- Laimės šulnyje nepaskęsti.
- Kuo daugiau abejojantių, tuo geriau jaučiasi abejonė.
- Kvalitai tik pasakose gudrus.
- Geriau pasakyta nesąmonė, negu padaryta kvailystė.
- Sešėlis net niekingiausio žmogaus nepalieka vienatvėje.
- Iš nesantalkos obuolių kompoto nelivrsi.
- Tiesos ir melo varžybose lygtųjų nebūna.
- Lėkštėje kilusioje audroje paskęsta tik gyvenimo smulkmenos.
- Iš ko mokosi dieval, jei nedaro klaidų?
- Yra subtilių vulgarijų ir vulgarių subtiliųjų.
- Niekas taip neišblaišina, kaip tuščia kšėnė.
- Sunkiausia įkopti į laimės viršūnę tinginystės lygumoje.
- Sudužusių iluzijų šukių nesurinksti.
- Panegrika karti nebūna, nes patalkaujantys pipirų nenaudoja.
- Ateičiai nugaros neparodysl.

"Švyturys"

HAMDEN, CONN.

Mirus

Tessie Sholiūnienei

Reiškiame nuoširdžią, gilią užuojautą dukrai Mildred Cunningham, sūnui, anūkams, artimiesiems ir draugams.

LITHUANIAN SENIOR CITIZENS CLUB VALDYBA ir NARIAI St. Petersburg, Fla.

GULFPORT, FLA.

Mirus

Myldai Žukas

Reiškiame gilią užuojautą jos pusseserei Anna Wenzel, jos mirusio vyro Walterio sesutei Helen Žukas-Pine ir jos šeimai Helen Žukienei, artimiesiems ir draugams.

LITHUANIAN SENIOR CITIZENS CLUB VALDYBA ir NARIAI St. Petersburg, Fla.

GULFPORT, FLA.

Mirus

Myldai Žukas

Reiškiame nuoširdžią, gilią užuojautą jos pusseserei Anna Wenzel, gyvenančiai Alaskoje; jos mirusio vyro Walterio sesutei Helen Žukas-Pine ir jos šeimai Columbus, Ohio, uošvei Helen Žukienei, Binghamton, N. Y. ir visiems giminėms bei draugams.

ALDONA ir PAUL ALEKNAI Seminole, Florida

DETROIT, MICHIGAN

Nuoširdi padėka

Liga ir mirtis nemalonūs svečiai. Kiekvienai šeimai reikia išskentėti širdies skausmus, kai netenka mylimo nario. Tą skaudų įvykį mes pergyvenome, kai negalėtinga mirtis liepos 1 d. iš gyvųjų tarpo išplėšė mūsų mylimą motinėle, senelę SOPHIE NAUSEDA.

Mūsų mylimiausia SOPHIE NAUSEDA Beaumont-Troy ligoninėje pergyveno skaudžias valandas. Liepos 1 d. jos širdelė sustojė plakti ir nelemtoji mirtis ją iš mūsų atskyrė. Nežiūrint kaip skauda širdį, mums reikėjo ją palaidoti, o tam reikėjo daug draugų, kurie mums pagelbėjo. Ji palaidota liepos 6 d. Woodlawn kapinėse.

Kaip malonu, kad draugai atjaučia, gali suprasti tik tas, kuris artinio žmogaus mirtį pergyveno. Giminių ir gerų draugų užuojauta ir pagalba padėjo mums visa tai pergyventi. Todėl šia norime išreikšti viešą nuoširdžiausią padėką visiems, kurie mums palengvino sielvarto valandą pergyventi.

Nuoširdus ačiū LDS 21 kuopai ir visiems kurie prisuntė gėles; karsto nešėjams; už užuojautas asmeniškai ir per laikraščius; už gražius prašymus spaudoje ir už dalyvavimą šermentyse bei laidotuvsė.

Nuoširdus ačiū LDS prezidentui Servit Gugui už gražias kalbas laidotuvių kopyčioje ir kapinėse; Detroito LIETUVIŲ Klubui už suteiktą vietos pietums; laidotuvių direktoriui Charles Step už suteiktą ir gražų laidotuvių tvarkymą ir visiems kurie kuo nors prisidėjote prie mūsų suraminimo lūdesio valandoje. Jūsų visų suteiktos paslaugos neužmiršime.

Tau, mūsų mylimiausia, lai būna ramybė Woodlawn kapinėse.

O mes pasiliekame liūdintys—

Duktė: ALBENA ir žentas RAYMOND LYBEN Sūnus: ANDREW ir marti SALLY NAUSEDA Anukai: ERIK ir GARY LYBEN Anukės: CHRIS, KIM ir LORI NAUSEDA Pro-anukai: REBECCA ir BRADLEY LYBEN

DETROIT, MICHIGAN

Mirus

Helen V. Lyben

1982 m. rugpjūčio 12 d.

Reiškiame gilią nuoširdžią užuojautą sūnui Raymond Lyben; marčiai Albena Nauseda Lyben; anūkams Erik ir Gary Lyben, pro-anūkams Rebecca ir Bradley Lyben, dukterėčiai Josephine Urbon; pro-sūnėnui John Urbon, sesutėms Olesei ir Amilijai gyv. Tar. Lietuvoj, visiems giminėms JAV ir Tar. Lietuvoj bei įdėjos draugams. Žinokite, kad ir mes kartu liūdime netekę mylimos draugės.

DETROIT MOTERŲ PAŽANGOS KLUBAS

DETROIT, MICHIGAN

Mirė Helen Lyben

Rugpjūčio 12 d. mirė HELEN VAZNYTE LYBEN sulaukusi 82 m. amžiaus. Nuo 1979 metų velionė gyveno Rose-Villa gydykloj ir ten mirė nuo plaučių uždegimo. Buvo pašarvota Charles Step (Stepanausko) laidotuvių namuose ir palaidota rugpjūčio 16 d. Woodlawn kapinėse prie savo mirusio vyro Paul Lyben.

Dideliame nuliūdime velionė paliko sūnų Raymond Lyben, marčią Albena Nauseda Lyben, du anūkus Erik ir Gary Lyben, du proanūkus Rebecca ir Bradley Lyben, dukterėčia Josephine Urbon, ir jos vyrą Alphonse Urbon, pro-sūnėną John Urbon ir jo žmoną Cathy bei du vaikus Brian ir Erik Urbon, dvi sesutes Olesė ir Amilija gyv. Tar. Lietuvoj, ir daug kitų giminių Amerikoje ir Tarybų Lietuvoj, bei daug artimų ir mylimų draugų ir pažįstamų.

Elena Vaznyte gimė 1900 m. gegužės 22 d. Rinkšelių kaime, Šiluvos bažnytkiemij, Raseinių apskrityj, Lietuvoj. Ji buvo viena iš penkių vaikų; turėjo vieną brolių Juozą kuris mirė Lietuvoj, tris sesutes: Kazimiera (yra mirusi), Amilija ir Olesė kurios su šeimomis gyvena samovos gimtojoje vietoj. Ji į Ameriką atvyko 1913 metais į Philadelphia pas dėdę; tame mieste susipažino su Povilu Libinu (Lyben) ir 1916 metais apsidėdė. Vėliau abu apsigyveno Detroito. Jos vyras Povilas mirė 1968 metais. Gyvendama Detroito, velionė dirbo Ternstedt (General Motors) fabrike 35 metus; išėjo į pensiją 1972 metais. Dirbdama fabrike, vakarais lankė mokyklą ir

pagaliaus užsipelnę mokyklos (high school) baigimo pažymėjimą (diploma).

Velionė su savo mylimu vyru skaitė ir rėmė laikraščius "Laisvė" ir "Vilni", priklausė prie LDS 21 kp., LLD 52 kp., Detroito Moterų Pažangos Klubu; dainuodavo Moterų Pažangos Klubu chore. Gyvendami Detroito, per visą laiką dalyvavo ir rėmė pažangias organizacijas iki sušlavavo sveikata. Su sūnum Raymond buvo parvažiavus pas gimines į Lietuvą 1937 metais ir atsivežė į Ameriką sesutės Olesės dukrelę Josephine. Vėliau, 1961 metais velionė su savo dukterėčia Josephine Urbon vėl aplankė Tar. Lietuvą ir gimines.

Rugpjūčio 12 d. į laidotuvių namus prisirinko nepaprastai daug žmonių. Jos gražus karstas skendo gėlėse. Dešimtą valandą ryto pasigirdo liūdna melodija "Going Home", po dainos prie karsto pasirodė LDS prezidentas Servit Gugas. Jis apie velionės gyvenimą, anglų ir lietuvių kalbose, gražiai pasakė ilgą kalbą.

Užbaigus laidotuvių direktorius dalyvius pakvietė praieiti pro karstą atsiveikint su velione. Grabnešiai buvo anikai Gary ir Erik Lyben, pro-sūnėnas John Urbon, Albert Stacey, Alphonse Rye ir Kęstutis Garelis. Ilga mašinių procesija pasiekė Woodlawn kapines, kur vėl kapinių kopyčioje su velione atsiveikino Servit Gugas visų susirinkusiųjų vardu.

Po laidotuvių palydovai buvo pakviesti pietums į Detroito Lietuvių Klubą. Vaisėms patarnavo klubo sekretorius John Smith (Smitrevičius) su vice-pirmininko Tony Vasario pagalba. Laidotuvsė dalyvavo gimnės Bernice Pauldon ir Florence Gecas iš Chicago; anikas Gary Lyben iš St. Paul, Minnesota; pro-sūnėnas John Urbon su šeima iš Chicago.

Tai taip užsibaigė mylimos Helen Lyben gyvenimas. Tebūna jai lengva žemelė ilsėtis Woodlawn kapinėse, o mes likusieji reiškiamė didelę užuojautą jos šeimai ir giminiams; ir mes visi liūdime su jumis.

Stefanija

DETROIT, MICHIGAN

Mirus

Helen Vaznytei Lyben

Rugpjūčio 12 d.

Reiškiame gilią nuoširdžią užuojautą sūnui Raymond Lyben; marčiai Albena Nauseda Lyben; anūkams Erik ir Gary Lyben, pro-anūkams Rebecca ir Bradley Lyben, dukterėčiai Josephine Urbon; pro-sūnėnui John Urbon, sesutėms Olesei ir Amilijai gyv. Tar. Lietuvoj, visiems giminėms JAV ir Tar. Lietuvoj bei įdėjos draugams. Žinokite, kad ir mes kartu liūdime netekę mylimos draugės.

Pat ir Mike Stunkas Angie ir Stu Riddell Antoinette Waitkunas Millie ir Tony Vasaris Frank Jocionis Paul Lopenis Bessie Klimas Ruth ir Servit Gugas Ann Maezes Josie ir Bill Milus Isabel ir Al Brazas Aldona ir Vytout Petrul Lillian Gugas Birute Price Alice ir Al Stacey Ruth ir John Merrick Alda Liminsky Tillie ir Alex Cotton Alice Sharka

Johanna Jaktys Emily ir Bill Kennedy George Janonis Anna Doekus Estelle ir John Smith Mary ir Frank Niensus Minnie ir Chuck Tvaska Anna Kairaitis Ann ir Ed Balchunas Emma ir Alfons Rye Amelia Doekus Mary Bacevich Anna Daukus Bertha ir Tony Rye Louis Turzak Frances ir Louis Labakas Albena ir Albert Litvin Teofilė Masienė Stephanie Masis Antonette ir Kęstutis Garelis

Sveikiname su gimtadieniu

Rugpjūčio 14 dieną šilta saulėtą šeštadienio popietę, susitarėme su Ona Cepulienė, Naste Bukniene ir nuvykome pas draugus Bronę ir Wolterį Keršulius į jų gražų sodą praleisti popietę ir ta pačia proga pasveikinti Wolterį su jo gimtadieniu.

Prieš 95 metus rugpjūčio 15 dieną Wolteris išvydo šį vargo pasaulį ir per tą ilgą išgyventą amžių jam teko daug pergyventi. Iki 90 metų amžiaus Wolteris buvo stiprus energingas, veiklus organizacijose. Jie abu su žmona Bronė dainavo "Aido" chore.

Atšventus 90 metų jo sveikata pradėjo eiti silpnyn, ypatingai regėjimas pradėjo eiti blogyn.

Paskutiniausiais mėnesiais Wolteris pergyveno keturias dideles operacijas.

Dabartiniu laiku Bronės prižiūrimas ir slaugomas namie. Jo sveikata palengvu eina geryn.

Po didelių kriaušės medžiū, moterys paruošė vaisių stalą.

Neužilgo atvyko "Moscow News ir Vilniaus "Tiesos" korespondentas prie Jungtinių Tautų Sigitas Krivickas su žmona Irena. Pasveikinę W. Keršulį su gimtadieniu Irena aprišo Wolterį Lietuvos moterų išausta gražia lietuviška tautiška juosta.

Susėdę prie vaisių paruošto stalo išgėreme tostą už Wolterio sveikatą ir palinkėjome jam sulaukti 100 metų. Mes visi gerai žinome, kad Bronė Keršulienė yra nebejaunuolė ir sveikata ne be ta kas buvo seniau ypatingai dabartiniu laiku kai reikia Wolterį prižiūrėti ir slaugyti tai reikia įdėti daug darbo ir vargo.

Palinkėjome abiem geriem draugam sveikatos ir sekmes gyvenime. P. V.

K. Petrikienė jau namie

Išbuvusi ligoninėje dvi savaites, draugė Katrina Petrikienė jau praėjusi sekmadienį parvyko į namus. Ją buvo ištikęs širdies smūgis.

Gaila, kad d. Petrikienė taip toli nuo niujorkiečių gyvena, tad nelengva aplankyti ją, bet nors laiškučiu pasveikinkime. Jos antrašas: Mrs. K. Petrick, P. O. Box 10, Elka Park, N. Y. 12427.

Linkime draugei Petrikienė greit sustiprėti, kad galėtų pas mus atvykti į susirinkimus su sūnum Arturu ir marčia Natalie. Ieva

Ft. Lauderdale, Fla.

SERGA

Ilgametis Lietuvos Socialio Klubu direktorius Steve Kanapė, kuris staiga susirgo ir buvo internuotas į Los Olas ligoninę, Ft. Lauderdale, pergyveno sunkią operaciją ir labai lėtai sveiksta.

Miamietis Jonas Andrus buvo pagerėjęs ir grįžęs į namus, bet sveikatai taip pablogėjęs vėl tapo internuotas į North Miami ligoninę. Kiek sustiprėjęs tapo patalpintas į "nursing home" (slaugymo namus). Draugai aplankykite jį. Linkime abiem stiprios sveikatos.

Natalie Iešmantienė

BE VANDENS

Kengūrinė žiurkė gali visą gyvenimą išgyventi be vandens. Ji drėgnę kaupia iš suštos žolės ar kito maisto. Kai reikie tenkintis vien sauscniu kokių nors augalų sėklomis, žiurkės organizmas vandenį gamina, skaidydama sėklose esantį cukrų į anglies dihidratą, energiją ir vandenį.

AUKOJA "LAISVEI"

Prisiminimui mūsų mylimo vyro ir tėvo VINCO BOVINO aukojame "Laisvei" \$100. Tai buvo jo brangiausias laikraštis. Jis mirė rugpjūčio 8 d. Mes jo niekad nepamiršime.

Žmona - MITZI BOVINIENE Duktė - FRANCES BOVINAS

Miami, Florida

MASPETH, N. Y.

Mirus

Marcelei August

Reiškiame mūsų nuoširdžiausią užuojautą jos mylimai sesutei Ievutei Mizarienei, velionės šeimai, visiems giminėms ir pažįstamiems.

LIUDAS ir PETRĖ KISIELIAI Montreal, Canada

ŠIRDINGAI DĖKOJU

Mirus mano mylimai sesutei Marcelei August, tiek daug draugų išreiškė man užuojautą, nors daugelis nei nepažino mano brangios Marcelutės.

Leiskite visiems pareikšti padėką per laikraštį už malonius žodžius laiškais, atvirukais bei asmenimis. Dėkoju draugams, kurie dalyvavo šermentyse, kurie palydėjo ją į kapus. Ieva Mizariene

BRIEFS

One of the radio commentators said that in the United States a robbery takes place every eight seconds.

"What have the governments of the world done to respond to the fervent demand of the people of the world that this insane arms race be stopped?" asked United Nations General Assembly President Ismat Kitani looking at the delegates before him for the opening of the Second Special Session on Disarmament.

"You and I know the answer," he said, "but I want to state it for the world to hear—nothing. Not a single weapon has been destroyed over the past four years."

They say the United States and Soviet Union may be arguing over nuclear arms reduction, but that is not stopping Russian and American zoo officials from engaging in a little old-fashioned horse trading.

Three rare Przewalski's horses, the only true wild horse in the world were flown to Moscow recently to begin an exchange designed to reduce genetic inbreeding. Bronx Zoo official had said.

Four chaperones from Bronx, N. Y. and San Diego zoos were accompanying the horses, and three Soviet conservationists arrived here with their three charges.

James L. Moran from Mobile, Ala. writes in Labor:

"I saw this article in Parade magazine concerning how much it costs when the Reagans go home to California. I thought you might like to publish this information in Labor.

"The total (cost) varies, depending on how long the Reagans stay in California, the number of Secret Service agents who accompany them, the number of side trips they take, and other factors. The taxpayers pick up the bill for both Mr. and Mrs. Reagan. Last August, the Reagans' two-week visit to their California ranch cost the taxpayers an estimated \$300,000.

"The basic cost of transporting the Reagans on Air Force One is \$5,221 per hour, or \$51,339 for the round trip. Added to this are the expenses for governmental employees, car hire, hotel rooms, phone calls and so forth. To date, the government has spent approximately \$750,000 equipping President Reagan's ranch with a Secret Service command post, a communications center and other installations, many of which will be removed when Reagan leaves the presidency."

I think this is the most ridiculous thing that could happen." Iise

The new look

According to the latest news, some fall fashions are going to feature longer skirts, boots, wrap-cardigan sweaters—a look that some observers say is inspired by the pre-1920s Bohemian look in the movie fads. With things going the way they are—the economic crunch, Reagan's budget cuts, corporate union-busting and the war danger—few will be able to afford the new clothes. We think

there are other things that will become more fashionable. Here are some of our fashion guides for 1982: • Large 10-foot banners demanding peace and jobs will be very in. • Union buttons, windbreakers and caps will be "de rigueur." • And picketlines and demonstrations will be the piece to be seen.

Daily World